

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України ХІХ – початку ХХ ст.

Освітня програма 032 «Історія та археологія»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Анотація до курсу	3
3. Мета та цілі курсу	5
4. Результати навчання (компетентності)	6
5. Організація навчання курсу	7
5 а. Організація навчання курсу для студентів заочної форми	41
6. Система оцінювання курсу	42
7. Політика курсу	46
8. Рекомендована література	46

Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України новочасної доби (XIX – початок XX ст.)
Викладач	Райківський І.Я., доктор історичних наук, професор
Контактний телефон викладача	0342-59-60-06 (робочий) 096-920-59-85
E-mail викладача	igor.raikivskyi@pnu.edu.ua i.raj@ukr.net ,
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки. 2.1 Обов’язкові дисципліни 2.1.1 Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	180 год.; кількість кредитів ECTS – 3 (6 семестр) 24 год. лекції 36 год. семінарські заняття
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	понеділок, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Нижня хронологічна межа курсу – важливі політичні й соціальні зміни та перетворення на етнічних українських землях в останній третині XVIII ст. (ліквідація російським царизмом української козацької автономії на території колишньої Гетьманщині, на Лівобережжі й Слобожанщині та закріпачення селянства; колонізація, тобто заселення та освоєння Південної (Степової) України; кінець існування Речі Посполитої і приєднання українських земель, якими вона володіла, до Російської та Австрійської імперій). Вивчення пропонованого курсу передбачає ознайомлення студентів з найважливішими концепціями істориків “українського XIX ст.”, досягненнями в дослідженні національного відродження (модерного націотворення), що становило стрижень тодішнього історичного процесу в усіх його проявах: національно-етносоціальному, соціально-економічному, політичному, духовно-культурному. По-іншому цей період в історії України нерідко називають імперським з огляду на перебування етнічних українських земель під імперською владою Росії та Австрії (Австро-Угорщини). Верхня межа курсу – 1914 р., початок Першої світової війни. “Нова історична епоха – XIX століття”, за словами діаспорного історика Івана Лисяка-Рудницького, “як окремий період української історії ... тривало приблизно від 1780–1790-х років до 1914 року”.

Центральною проблемою в тогочасній українській історії стало формування модерної української нації, в основі якої лежала національна самосвідомість, усвідомлення себе частиною єдиної національної спільноти. Це було частиною загальноєвропейського процесу, що характеризувався поступовим переходом від середньовічного, аграрно-ремісничого до індустріального, освіченого і мобільного суспільства, з широкими національно-політичними правами та економічною свободою для всього населення (а не лише для панівної верстви). Загальна тенденція розвитку обох імперій – і

Романових, і Габсбургів – у XIX – на початку XX ст., за словами російського історика Миколи Троїцького, автора курсу лекцій з історії Росії XIX ст., “незмінно залишалася висхідною: від самодержавно-кріпосницького свавілля через всі перешкоди до початків законності, свободи, демократії”. Водночас можна погодитися з львівським істориком Мар’яном Мудрим, редактором навчального посібника “Час народів. Історія України XIX століття” (співавтори – О.Аркуша, К.Кондратюк, О.Сухий), що XIX ст. не правильно описувати “крізь призму історичних поглядів двадцятого століття”, періоду численних воєн і кривавих конфліктів на знищення, з мілітарно-політичним відтінком, жертвовної національної героїки і т. п. У процесі вивчення курсу студенти будуть вивчати лише дві війни, що безпосередньо стосувалися етнічних українських земель, і то лише порівняно невеликої їх частини – наполеонівської кампанії проти Російської імперії 1812–1814 рр. та Кримської (Східної) війни 1853–1856 рр. Отже, XIX ст. в історії України було досить мирним у військово-політичному аспекті.

Водночас упродовж XIX ст. тривали запеклі “азбучні війни”, суперечки за літературну мову і правопис українців, яку назву (етнонім) вживати для означення свого народу тощо. В інтелектуальній площині XIX ст. – це був “час великих мрій і великих мрійників, які намагалися скинути з себе тягар традиційної реальності, вірили в те, що добрі філософські ідеї самі по собі здатні змінити світ на краще ...”. Процес “національного відродження” не був наперед визначений ні за ідеями, ні за результатами, а національна єдність народжувалася з багатьох відмінностей. Модерна українська національна ідентичність була швидше за все результатом перехресної взаємодії кількох національно-політичних орієнтацій та багатьох індивідуальних ідентичностей, гострих дискусій про суспільні ідеали, що їх приватно й публічно вели представники тогочасної інтелектуальної еліти”. [...] Творцями тогочасної історії України були конкретні люди, які дуже різнилися поглядами на минуле, теперішнє й майбутнє русько-українського простору, часто були захоплені месіанськими ідеями, але відчували величезну любов до своєї “малої” батьківщини. При вивченні пропонованого курсу студенти мають усвідомити, з одного боку, регіональні відмінності (“регіоналізм”, за висловом І.Лисяка-Рудницького, був однією з найбільш характерних рис тогочасної історії України), а з другого, – чому всупереч імперським поділам, численним розбіжностям у ментальності, історичному уявленні, політичній культурі та ін., відбувалася консолідація української нації.

Викладач буде намагатися постійно наголошувати на взаємозалежності підросійської та підавстрійської частин України (а не протиставляти їх, як це часто робилося в українській історичній дидактиці), перенести акценти з політичної історії на історію суспільства. Бо, справді, ідея національної єдності (соборності) України в XIX ст. “розвивалася не стільки в політичній площині (на перешкоді цьому стояли імперські поділи), скільки в чуттєвій сфері, у площині формування в кожного, хто називав себе українцем, почуття “моральної відповідальності” за стан українського суспільства в цілому. Водночас промисловий переворот в Україні, запровадження машинного виробництва, на зміну ручному, мануфактурному, не лише значно прискорили соціально-економічний розвиток, відкрили шлях для ринкового розвитку, по якому вже рухалися передові країни світу, а й докорінно змінили соціальну структуру суспільства і викликали до життя нові суспільно-політичні рухи. В умовах ринкових відносин, що робили людей більш ініціативними і динамічними, забите, неписьменне українське населення перетворювалося на модерну українську націю. На рубежі календарного XIX і XX століть по обидва боки австро-російського кордону виникли перші українські політичні партії, що відкрито поставили за мету боротьбу за самостійну соборну Українську державу. Кінець XIX і, відповідно, початок XX ст. в історичному (а не суто календарному) сенсі поклала Перша світова війна 1914–1918 рр. За словами історика Ярослава Грицака, “XX було століттям воєн і революцій”, які знищили імперії, в т. ч. Російську та Австро-Угорську, стару монархічну владу і започаткували республіканську форму правління, період практичної боротьби за українську національну державність.

3. Мета та цілі курсу

Програма курсу спрямована на формування системного мислення, засвоєння студентами фактичного матеріалу, отримання знань, умінь і навичок з історії “українського XIX ст.”.

Мета викладання даної дисципліни – дати студентам знання про розвиток українського національного руху в контексті європейської історії XIX – початку XX ст. Ключова проблема – “перетворення етносоціальної спільноти на модерну європейську націю” (І.Лисяк-Рудницький). Студент повинен усвідомити особливості становлення новочасного українського суспільства, що проявилися в адміністративно-територіальному, економічному, етносоціальному та культурно-інтелектуальному аспектах, призвели до розриву зі старими, побудованими на аграрному традиціоналізмі цінностями, та формування модерної української нації. Крім того, ставиться мета познайомити студентів з головними напрямками наукових досліджень з історії України в XIX – на початку XX ст. дискусіями питаннями в історіографії, що стосуються проблематики курсу.

Після закінчення курсу студент повинен *знати*:

- термінологію досліджуваного періоду (“національне відродження”, “націотворення”, “нація”, “промисловий переворот” та ін.);
- конкретні події, факти і явища з історії “українського XIX ст.” в культурно-освітньому, соціально-економічному, політичному та інших аспектах, риси повсякденного життя;
- особливості українського національного відродження (модерного націотворення) на Наддніпрянській Україні під владою Російської імперії та на західноукраїнських землях у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії (під кутом зору порівняльного аналізу);
- суть української національної ідеї в контексті націотворчих процесів у Центрально-Східній Європі, характерні риси процесу модерного націотворення українців у порівнянні з відповідними процесами в сусідніх народів (поляків, росіян та ін.);
- соціально-економічну, політичну та культурну активність інших етносів/націй на території України, специфіку міжнаціональних відносин, приклади взаємодії між українським та іншими національними рухами на території України;
- краєзнавчий, регіональний контекст історії України кінця XVIII – початку XX ст.

Після закінчення курсу студент повинен *вміти*:

- робити узагальнення і висновки, розрізняти основні й другорядні явища при конкретному історичному аналізі;
- простежувати причинно-наслідкові зв’язки у висвітленні історичних подій і явищ;
- користуватися картою, знати історико-регіональний поділ України;
- самостійно працювати з історичними документами, здійснювати їх науковий аналіз;
- мати власний аргументований погляд на перебіг історичних процесів, вміння переконувати опонентів;
- визначати місце і роль учасників історичних подій, об’єктивно оцінювати їх діяльність.

Перед студентами ставиться завдання *простежувати*:

- зв’язок навчальної дисципліни “Історія України XIX – початку XX ст.” з етнографією, мовознавством, політологією, фольклористикою, спеціальними історичними дисциплінами тощо.

Студенти мають навчитися після опрацювання курсу:

- встановлювати причинно-наслідкові зв’язки в процесі розкриття історичних подій і явищ;

- розуміти відмінності між регіонами в історичному розвитку “українського XIX ст.”;
- вміти просто і доступно висловлювати свої думки, зокрема в працях наукового характеру.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетенції соціально-особистісні:

- розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією;
- здатність бути гармонійно розвиненою особистістю, людиною, що органічно поєднує в собі національну гідність, духовне багатство та моральну чистоту;
- усвідомлення патріотичних цінностей і необхідності збереження історичних надбань українського народу;
- уміння брати на себе відповідальність, бути активними в прийнятті аргументованих рішень, громадському житті;
- адаптивність і комунікабельність.

Загальнонаукові компетенції:

- знання термінології досліджуваного періоду, конкретики (подій, фактів і т. п.), що стосуються різних аспектів історії України XIX – початку XX ст.;
- розуміння особливостей українського національного відродження (модерного націотворення) в порівняльному аспекті з сусідніми народами, механізму формування новочасної національної самосвідомості;
- історико-красознавчий контекст історії України періоду, що досліджується, бачення ролі окремих регіонів у національному відродженні, вміння користуватися картою;
- усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків при аналізі подій та явищ суспільного життя, уміння їх використовувати в професійній діяльності, всебічно аналізуючи історичні процеси.

Інструментальні компетенції:

- дослідницькі навички, вміння працювати з історичними джерелами та їх критично оцінювати;
- володіння термінологічно-понятійним апаратом;
- вміння мати власну аргументовану думку на досліджувані події, на основі глибокого опрацювання першоджерел і фахової літератури;
- здатність просто і доступно, водночас аналітично пояснювати учням-старшокласникам події, факти та явища з історії “українського” XIX ст.

Професійні компетенції:

- вміння здійснювати методологічно-теоретичний аналіз досліджуваної проблеми;
- здатність пропонувати й обґрунтовувати гіпотези, застосовувати здобуті знання для прогнозування суспільних процесів, бачити можливості альтернативного розвитку подій у минулому;
- розуміння місця і ролі учасників історичних подій, вміння давати їм об'єктивну оцінку перед учнівською аудиторією;
- здатність розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити історичні обставини, орієнтуватися в науковій періодизації історії “українського XIX ст.”;
- вміння вільно спілкуватися державною мовою, з використанням вживаних у досліджуваній період іншомовних слів, регіональних термінів і методик, що прийняті у фаховому середовищі.

5. Організація навчання курсу						
Обсяг курсу						
Вид заняття					Загальна кількість годин	
6 семестр						
Денна форма навчання						
лекції					24 (за модулями: 12 + 12 год.)	
семінарські заняття					36 (за модулями: 20 + 16 год.)	
самостійна робота					120	
Заочна форма навчання						
лекції					10	
семінарські заняття					12	
самостійна робота					158	
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
6	014 «Середня освіта. Історія»			3	нормативний	
Тематика курсу						
Тема, план	Форма заняття	Література (основна)		Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Історія України кінця XVIII – першої половини XIX ст.						
Тема 1. Інкorporація українських земель до складу Російської та	лекція, 2 год.	1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.		підготовка	5 б. (вибірковий)	Початок вересня

<p>Австрійської імперій в останній третині XVIII ст.</p> <p>1. Ліквідація автономного статусу на Лівобережній і Слобідській Україні в 60–80-х рр. XVIII ст.</p> <p>2. Скасування Запорозької Січі. Запорізькі козаки на нових землях у кінці XVIII – XIX ст.</p> <p>3. Колонізація степових просторів Північного Причорномор'я і Приазов'я.</p> <p>4. Поділи Речі Посполитої останньої третини XIX ст. та їх вплив на політичне становище етнічних українських земель.</p>		<p>2. Бачинський А.Д. Січ Задунайська. 1775–1828: Історико-документальний нарис. – Одеса, 1994.</p> <p>3. Білий Д. Українці Кубані в 1792–1921 роках. Еволюція соціальних ідентичностей. – Львів – Донецьк, 2009.</p> <p>4. Борисенко В. Курс української історії: 3 найдавніших часів до XX ст. – Київ, 1998. (лекція 18)</p> <p>5. Грибовський В. Запорожці на Кубані. – К., 2008.</p> <p>6. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>7. Донік О. Україна: у складі двох імперій (остання чверть XVIII – перша половина XIX ст. – К., 2011.</p> <p>8. Когут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760–1830. – К., 1996.</p> <p>9. Кабузан В.М., Заселение Новороссии (Екатеринославской и Херсонской губерний) в XVIII – первой половине XIX века. – М., 1976.</p> <p>10. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>11. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>12. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>13. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>14. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>15. Яковенко Н. Нарис історії України. З найдавніших часів до кінця XVIII ст. – К., 1997. – С. 280–296.</p>	<p>конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год. індивідуальна робота у формі складання таблиці або карти про адміністративно-територіальний устрій України в XIX ст., 4 год.</p>	<p>во, під час опитування на семінарі)</p>	
<p>Тема 1.</p> <p>Інкорпорація українських земель до складу Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII ст. Поняття “українського XIX століття”</p> <p>1. Остаточна ліквідація російським царизмом автономії на Лівобережній і Слобідській Україні в 1760–1780-х рр.</p> <p>2. Переселенські мандри запорозьких козаків та їхніх нащадків після ліквідації Січі (1775 р. – XIX ст.).</p> <p>3. Колонізація Південної (Степової) України.</p> <p>4. Вхідження українських земель до складу Росії та Австрії за поділами Речі Посполитої.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>				
<p>Тема 2. Україна під владою Російської та Австрійської імперій на переломі XVIII–XIX століть</p>	<p>лекція, самостійне</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Верменич Я. Адміністративно-територіальний устрій</p>	<p>підготовка конспекту</p>	<p>5 б. (вибірково, під</p>	<p>другий тиждень вересня</p>

<p>1. Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Російської та Австрійської імперій.</p> <p>2. Національна (етнічна) і соціальна структура населення України під імперською владою Росії та Австрії.</p> <p>3. Російське самодержавство як політична система на Наддніпрянській Україні.</p> <p>4. Організація австрійської державної влади на західноукраїнських землях.</p>	<p>опрацювання</p>	<p>України: еволюція, сучасний стан, проблеми реформування: У 2 част. – К., 2009. – Ч. 1. – С. 248–328 [Розділ 4. Імперські форми управління Україною (XVIII – початок XX ст.)].</p> <p>3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>4. Донік О. Україна: у складі двох імперій (остання чверть XVIII – перша половина XIX ст. – К., 2011.</p> <p>5. Каппелер А. Росія як поліетнічна імперія: Виникнення. Історія. Розпад / Пер. з нім. Х.Назаркевич; наук. ред М.Крикун. – Львів, 2005.</p> <p>6. Качараба С. Етнодемографічний розвиток Галичини за умов австрійського панування // Галичина: етнічна територія. Тематичний збірник статей / Відп. ред. С.Макарчук. – Львів, 2008. – С. 116–129.</p> <p>7. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>8. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>9. Мудрий М. Австрорусинство в Галичині: спроба окреслення проблеми // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2000. – Вип.35–36. – С. 571–604.</p> <p>10. Полещук Т. Історія Росії XIX – початку XX ст. / Наук. ред. М.Г.Крикун. – Львів, 2008.</p> <p>11. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>12. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>13. Шандра В. Генерал-губернаторства в Україні: XIX – початок XX століття. – К., 2005.</p>	<p>семинарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.</p>	<p>час опитування на семінарі)</p>	
<p>Тема 2.</p> <p>Адміністративно-територіальний устрій та політична система Наддніпрянської України та західноукраїнських земель у кінці XVIII – першій половині XIX ст.</p> <p>1. Адміністративно-територіальний устрій Наддніпрянської України у складі Російської імперії. Російське самодержавство як політична система.</p> <p>2. Адміністративно-територіальний поділ українських земель під владою монархії Габсбургів. Організація австрійської державної влади на території Галичини, Буковини і Закарпаття.</p> <p>3. Реформи “освіченого абсолютизму” австрійських цісарів у 70–80-х рр. XVIII ст. Українське австрофільство.</p> <p>4. Етнічний (національний) і соціальний склад населення Наддніпрянщини та західноукраїнських земель.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>				

<p>Тема 3. Українське національно-культурне відродження першої половини XIX ст.</p> <p>1. Дійсні витоки і зміст українського національного відродження кінця XVIII – початку XX ст. Методологічні дискусії у висвітленні становлення модерної української нації.</p> <p>2. Загальна періодизація українського відродження (модерного націотворення).</p> <p>3. Центри українського національно-гору руху під російською та австрійською владою в кінці XVIII – першій половині XIX ст.</p> <p>4. Народознавчі дослідження з української історії, фольклористики і мовознавства на підросійській Україні першої половини XIX ст.</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996. 3. Скељчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011. 4. Іванова Л.Г. Роль інтелігенції України у формуванні етносоціальної свідомості у 30-ті – 40-ві роки XIX ст. // Український історичний журнал. – 1991. – № 8. – С. 83–94. 5. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). – К., 2007. 6. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I. 7. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 8. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 9. Райківський І. Концептуальні засади українського національного відродження XIX століття // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – Івано-Франківськ, 2007. – Вип. XII–XIII. – С. 3–14; Івано-Франківськ, 2008. – Вип. XIV. – С. 3–17. 10. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012. 11. Райківський І. Ідея української соборності в півавстрійській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016. 12. Райківський І. Ідея соборності України в працях наддніпрянських науковців кінця XVIII – першої половини XIX ст. // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – Івано-Франківськ, 2006. – Вип. X–XI. – С. 3–17. 13. Райківський І. Українське національне відродження кінця 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання народознавчих праць наддніпрянських авторів першої пол. XIX ст., 8 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>третій тиждень вересня</p>
<p>Тема 3. Українське національно-культурне відродження на Наддніпрянській Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст.</p> <p>1. Витоки, зміст та етапи українського національного відродження (модерного націотворення) кінця XVIII – початку XX ст. в європейському контексті.</p> <p>2. Фольклорно-етнографічні та мовознавчі дослідження на Наддніпрянській Україні.</p> <p>3. Історична наука Наддніпрянщини в</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012. 11. Райківський І. Ідея української соборності в півавстрійській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016. 12. Райківський І. Ідея соборності України в працях наддніпрянських науковців кінця XVIII – першої половини XIX ст. // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – Івано-Франківськ, 2006. – Вип. X–XI. – С. 3–17. 13. Райківський І. Українське національне відродження кінця 			

<p>процесі утвердження української національної самосвідомості.</p> <p>4. Роль нової української літератури в національному відродженні на східноукраїнських землях.</p>		<p>XVIII – початку XX ст. в європейському контексті: витоки, зміст, періодизація // Галичина. – 1999. – № 3. – С. 4–23.</p> <p>14. Райківський І. Уявлення наддніпрянських науковців про Галичину в першій половині XIX ст. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 16: Ювілейний збірник на пошану Івана Патера. – Львів, 2008. – С. 127–142.</p> <p>15. Сарбей В. Етапи формування української національної самосвідомості (кінець XVIII – початок XX ст.) // Український історичний журнал. – 1993. – № 7–8. – С. 3–16.</p> <p>16. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p>			
<p>Тема 4. Українське національно-культурне відродження на західних землях України першої половини XIX ст.</p> <p>1. Нова українська література Наддніпрянщини в процесі національно-культурного відродження.</p> <p>2. Наукова стадія в національному відродженні Галичини в першій десятилітті XIX ст.</p> <p>3. Внесок “Руської трійці” в розвиток народознавства і нової української літератури. Послідовники “Трійці” в Галичині.</p> <p>4. Особливості національно-культурного відродження на Закарпатті й Буковині.</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>3. Зашкільняк Л. Іван Вагилевич на тлі свого часу та історіографії // Багатокультурне історичне середовище Львова в XIX і XX ст. / За ред. Л.Зашкільняка і Є.Матерніцького. – Львів – Жешув, 2006. – Т. IV. – С. 146–153.</p> <p>4. Історія української літератури XIX ст.: У трьох томах. – К., 1995. – Кн. 1.</p> <p>5. Каппелер А. Національний рух українців у Росії та Галичині: спроба порівняння // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 1. – К., 1992. – С. 104–119.</p> <p>6. Кирчів Р. Етнографічно-фольклористична діяльність “Руської трійці”. – К., 1990.</p> <p>7. Кирчів Р. Маркіянове сузір’я. Ті, хто пробудив, “воодушевив” і повів за собою Маркіян Шашкевич. – Львів, 2012.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання народознавчих праць західноукраїнських</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>кінець вересня</p>
<p>Тема 4. Українське національно-культурне відродження на західних землях України першої половини XIX ст.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>8. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гейдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>9. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гейдель, С. Грачова, Н. Кушко,</p>			

<p>1. Перша хвиля національного відродження (модерного націотворення) в Галичині в 1810–1830-х рр.</p> <p>2. Діяльність “Руської трійці” – переломна подія в західноукраїнському національному русі. Послідовники “Трійці” в Галичині.</p> <p>3. Наукова стадія в національному відродженні на Буковині й Закарпатті.</p> <p>4. “Українське питання” в баченні російської та австрійської влади й громадськості.</p>		<p>О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>10. Орлевич І. Ставропігійський інститут у Львові (кінець XVIII – 60-і рр. XIX ст.). – Львів, 2000.</p> <p>11. Орлевич І. Денис Зубрицький: штрихи до портрета історика і громадського діяча // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Вип. 9. – Львів, 2001. – С. 281–299.</p> <p>12. Петраш О. “Руська трійця” (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький та їхні літературні послідовники). – 2-е вид. – К., 1986.</p> <p>13. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p> <p>14. Райківський І. Ідея української соборності в південноукраїнській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>15. Райківський І. Розвиток українського народознавства в Галичині у першій третині XIX ст. // Українознавчі студії. – Івано-Франківськ, 2007–2008. – № 8–9. – С. 278–295.</p> <p>16. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>17. Стеблій Ф. Початки українського національного руху в Галичині // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність // К., 1995. – Вип. 2. – С. 59–70.</p> <p>18. Стеблій Ф. Предтеча “Руської Трійці”: Перемишльський культурно-освітній осередок першої половини XIX ст. – Львів, 2003.</p> <p>19. Шалата М. Маркіян Шашкевич. – К., 1969.</p>	<p>авторів першої пол. XIX ст., 6 год.</p>		
<p>Тема 5.</p> <p>Україна у війні Російської імперії з наполеонівською Францією (1812–1814 рр.)</p> <p>1. Україна в завойовницьких планах Наполеона I та ставлення до нього верхівки українського суспільства.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Абаліхін Б.С. Герой-партизан 1812 р. (До 190-річчя від дня народження Є.В.Четвертака) // Український історичний журнал. – 1971. – №12. – С. 126–127.</p> <p>3. Абаліхін Б. Український народ у Вітчизняній війні 1812 р. – К., 1962.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуа-</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>початок жовтня</p>

<p>2. Воєнні дії 1812 р. на території України. Формування козацького і земського ополчення.</p> <p>3. Українці на фронтах бойових дій та в партизанській війні проти французької армії (1812–1814 рр.).</p> <p>4. Репресії російського царизму щодо українців-учасників війни. Режим аракчеєвщини. Військові поселення.</p>		<p>4. Абаліхін Б.С. Участь народних мас України у війні: До 175-річчя Вітчизняної війни 1812 р. // Український історичний журнал. – 1987. – №10. – С. 61–69.</p> <p>5. Ададуrow В. “Наполеоніда” на Сході Європи: уявлення, проекти та діяльність уряду Франції щодо південно-західних окраїн Російської імперії на початку XIX століття. – Львів, 2007.</p> <p>6. Ададуrow В. Львів у наполеонівську епоху // Львів: місто-суспільство-культура. Зб. наукових праць. – Т. 3. – Львів, 1999. – С. 209–231.</p> <p>7. Борщак І. Наполеон і Україна. З невідомих документів із тогочасними ілюстраціями. – Львів, 1937.</p> <p>8. Захарчук О. Сучасна українська історіографія про ставлення Наполеона I до південно-західних окраїн Російської імперії в 1812 р. // Український історичний журнал. – 2014. – № 1. – С. 169–187.</p> <p>9. Захарчук О. Україна в планах Наполеона Бонапарта // Київська старовина. – 1995. – №3. – С. 73–77.</p> <p>10. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>11. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>12. Скрипник А.Ю. Диверсійно-розвідувальні заходи наполеонівської агентури в південно-західних губерніях Російської імперії (1806 – 1814) // Український історичний журнал. – 2015. – №5. – С. 103–111.</p> <p>13. Україна. Українці: Ще кілька довідок про героїв Вітчизняної війни 1812 року // Україна. – 1994. – № 4, 5.</p>	<p>лізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: складання хронологічної таблиці про участь населення України у війні Російської імперії з наполеонівською Францією, 2 год.</p>		
<p>Тема 5. Соціально-економічний розвиток України в першій половині XIX ст. Криза кріпосництва</p> <p>1. Сільське господарство Наддніпрянщини в умовах феодално-кріпосницької системи: загальний аналіз.</p> <p>2. Зародження капіталістичного</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Господарство України в XIX – на початку XX ст. // Лановик Б., Матискевич З., Матейко Р. Економічна історія України і світу: Підручник. – К., 1999. – С. 463–595.</p> <p>3. Господарство України в XIX – на початку XX ст. // Україна і світ. – К., 1994. – С. 233–295.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуа-</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>другий тиждень жовтня</p>

<p>виробництва в сільському господарстві і промисловості. Початок промислового перевороту.</p> <p>3. Внутрішня торгівля на підросійській Україні. Місце України в зовнішній торгівлі імперії.</p> <p>4. Зміни в структурі населення Наддніпрянської України.</p> <p>5. Соціально-економічне становище західноукраїнських земель у складі Габсбурзької монархії (до 1848 р.).</p>		<p>4. Гордуновський О.М. Розвиток промислового виробництва у поміщицьких господарствах Правобережної України першої половини XIX ст. // Український історичний журнал. – 2000. – № 1. – С. 61–71.</p> <p>5. Гуржій І. Зародження робітничого класу України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). – К., 1958.</p> <p>6. Гуржій І. Розвиток товарного виробництва і торгівлі на Україні. (3 XVIII ст. до 1861 р.). – К., 1962.</p> <p>7. Гуржій І. Розклад феодально-кріпосницької системи в сільському господарстві України першої половини XIX ст. – К., 1954.</p> <p>8. Донік О.М. Купецтво як стан в Україні (XIX ст.) // Український історичний журнал. – 2006. – № 3. – С. 16–42.</p> <p>9. Задорожний В. Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). – Львів, 1989.</p> <p>10. Історія українського селянства: Нариси в 2-х томах / Відп. ред. В.А.Смолій.– К., 2006. – Т. 1, – С. 311–354. (розділ 7).</p> <p>11. Мельник Л.Г. Міста України за всеросійським переписом 1840 р. // Український історичний журнал. – 1989. – № 12. – С. 49–56.</p> <p>12. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>13. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>14. Стеблій Ф. Боротьба селян Східної Галичини проти феодального гніту в першій половині XIX ст. – К., 1961.</p> <p>15. Устим Кармелюк // Котляр М., Смолій В. Історія в життєписах. – К., 1994. – С. 302–309.</p>	<p>лізованої презентації, 2 год.</p>		
<p>Тема 6. Соціально-економічний розвиток України в умовах кріпосницьких відносин першої половини XIX ст.</p> <p>1. Особливості феодально-кріпосницької системи на Наддніпрянській Україні. Зародження ринкових елементів у сільському господарстві.</p> <p>2. Початок промислового перевороту. Розвиток капіталізму в промисловості.</p> <p>3. Міста і торгівля Наддніпрянщини в умовах становлення ринкових відносин.</p> <p>4. Формування нових соціальних груп та зміни в структурі населення Наддніпрянської України.</p> <p>5. Соціально-економічне становище українських регіонів у складі Габсбурзької монархії (до 1848 р.).</p> <p>6. Масова антикріпосницька боротьба на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях. Легендарні селянські ватажки.</p>	<p>семі-нарське заняття, 2 год.</p>				

Устим Кармелюк.					
<p>Тема 6. Громадська опозиція російському царизму на Надніпрянській Україні першої третини XIX ст.</p> <p>1. Історичні передумови формування опозиційних рухів проти царизму і кріпосництва в Росії.</p> <p>2. Масонство як релігійно-етичний рух. Масонські ложі в Україні. “Малоросійське товариство”.</p> <p>3. Таємні антисамодержавні організації у військах Російської імперії: заснування, програмні вимоги, діяльність.</p> <p>4. Повстанці-декабристи та Україна. Історичне значення декабристського руху.</p> <p>5. Польський визвольний рух на Правобережній Україні в 1830-х рр.</p>	лекція, самостійне опрацювання	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Бовуа Д. Російська влада та польська шляхта в Україні / Пер. з франц. З.Борисюк. – Львів, 2003.</p> <p>3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>4. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). – К., 2007.</p> <p>5. Казьмирчук Г.Д., Латиш Ю.В. Рух декабристів: дискусійні питання та спроба їх розв’язання (до 180-річчя повстання) // Український історичний журнал. – 2005. – № 6. – С. 50–65.</p> <p>6. Калугін Ю. Декабристи на Україні. – К., 1971.</p> <p>7. Коляда І., Куриленко О. Вожді декабристів в Україні: Павло Пестель, Сергій Муравйов-Апостол (історичні есе) // Історія в школі. – 2006. – № 2. – С. 16–20.</p> <p>8. Коляда І. Повстання чернігівського полку (1825–1826 рр.): погляд через два століття // Історія в школі. – 2006. – № 1. – С. 7–12.</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год. , індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії декабристського руху, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	третій тиждень жовтня
<p>Тема 7.</p> <p>Громадська опозиція російському царизму на Україні в другій половині 1810–1830-х рр.</p> <p>1. Опозиційність масонських лож. “Малоросійське товариство”.</p> <p>2. Опозиційна та революційна діяльність декабристів на Україні.</p> <p>3. Польський визвольний рух на Правобережній Україні. Листопадове 1830 р. повстання.</p> <p>4. “Українське питання” в діяльності опозиційних та революційних</p>	семінарське заняття, 2 год.	<p>9. Крижанівська О. Масонство в Україні в другій половині XVIII–XIX ст. // Історія в школах України. – 1997. – № 1. – С. 2–4.</p> <p>10. Крижановська О. Таємні організації в Україні. Масонський рух у XVIII – на початку XX ст. – К., 1998.</p> <p>11. Крижановська О. Таємні організації: масонський рух в Україні. – К., 2009. (Сер. “Невідома Україна”).</p> <p>12. Лисенко М. Декабристський рух на Україні. – К., 1954.</p> <p>13. Лисенко М. Повстання Чернігівського полку. – К., 1956.</p> <p>14. Масонство // Енциклопедія українознавства. Словникова частина. Перевид. В Україні. – Львів, 1994. – Т. 4. – С. 1486–1488.</p> <p>15. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p>			

організацій на Україні.		<p>16. Римаренко І. Виникнення і формування масонства в Україні // Історичний журнал. – 2005. – № 4. – С. 71–76.</p> <p>17. Савичев М. Первые благовестители свободы. (О деятельности декабристов на Украине). – К., 1990.</p> <p>18. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>19. Сергієнко Г. Декабристи та їх революційні традиції на Україні. – К., 1975.</p>			
<p>Тема 7. Кирило-Мефодіївське братство – перша українська таємна політична організація</p> <p>1. Огляд джерел і літератури з історії кирило-мефодіївців.</p> <p>2. Історичні передумови політизації українського національно-го руху.</p> <p>3. Утворення Кирило-Мефодіївського братства, склад його учасників.</p> <p>4. Основні програмні документи і практична діяльність кирило-мефодіївців.</p> <p>5. Тарас Шевченко і Кирило-Мефодіївське братство.</p> <p>6. Арешти, суд і розправа царизму над кирило-мефодіївцями. Історичне значення товариства.</p>	лекція, 2 год.	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України ХІХ століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Возняк М. Кирило-Методіївське Братство. – Львів, 1921.</p> <p>3. Гончарук П. Провісники української ідеї (до 160-річчя Кирило-Мефодіївського товариства) // Київська старовина. – 2006. – № 1. – С. 3–31.</p> <p>4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ століття. – К., 1996.</p> <p>5. Грушевський М. В сімдесяті роковини Кирило-Методіївської справи // Український історик. – 1984. – № 1–4. – С. 219–225. (Грушевський М.С. Твори: у 50 т. / Редкол.: П. Сохань (голов. ред.), Я. Дашкевич, І. Гирич та ін. – Львів, 2007. Т. 4. Кн. 1. – С. 51–55).</p> <p>6. Зайончковский П. Кирилло-Методиевское общество (1846–1847 гг.). – Москва, 1959.</p> <p>7. Забужко О. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. – 3-є вид. – К., 2006.</p> <p>8. Козак С. Концепція слов'янської федерації у програмі Кирило-Мефодіївського братства // Золоті ворота. – 1992. – Вип. 2. – С. 72–83.</p> <p>9. Райківський І. Тарас Шевченко і Галичина (ХІХ – початок ХХ ст.) // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – Івано-Франківськ, 2013. – Вип. 2 (22). – С. 85–101.</p> <p>10. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку ХІХ ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>11. Сарбей В. Апостоли народної свободи (до 150-річчя Кирило-Мефодіївського товариства) // Слов'янське віче. –</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год. , індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії кирило-мефодіївців, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	кінець жовтня
<p>Тема 8.</p> <p>Початок політизації українського національного руху. Кирило-Мефодіївське братство (1846–1847 рр.)</p> <p>1. Історичні передумови і чинники політизації українського національного руху.</p> <p>2. Утворення і склад Кирило-Мефодіївського братства. Аналіз</p>	семінарське заняття, 2 год.				

<p>програмних документів.</p> <p>3. Практична діяльність кирило-мефодіївців і репресії проти них царизму. Історичне значення товариства.</p> <p>4. Тарас Шевченко та його роль в українському національному русі.</p>		<p>1996. – № 3. – С. 134–139.</p> <p>12. Сарбей В. Зачинателі політичної боротьби за українську державність і слов'янську єдність (До 150-річчя створення та діяльності Кирило-Мефодіївського товариства) // Історія України. – 1996. – № 1. – С. 1–4.</p> <p>13. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>14. Сергієнко Г.Я. Кирило-Мефодіївське товариство: утвердження ідеї національного відродження України в слов'янському світі // Український історичний журнал. – 1996. – № 1. – С. 14–28.</p> <p>15. Сергієнко Г. Т.Г.Шевченко і Кирило-Мефодіївське товариство. – К., 1983.</p> <p>16. Сергієнко Г. Яскрава сторінка визвольного руху (До 125-річчя Кирило-Мефодіївського товариства). – К., 1971.</p>			
<p>Тема 8. Україна в європейській демократичній революції 1848–1849 рр.</p> <p>1. Ідейні передумови революційної “весни народів” у Галичині.</p> <p>2. Утворення і діяльність Головної руської ради – першої політичної організації українців Галичини.</p> <p>3. Загострення польсько-українських політичних взаємин у Галичині в 1848 р. “Руський собор”.</p> <p>4. Успіхи галицьких українців у культурно-освітній діяльності періоду “весни народів”.</p> <p>5. Листопадове 1848 р. збройне повстання у Львові. Наступ урядової реакції.</p> <p>6. Піднесення селянського руху і</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України ХІХ століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Богачевська М. 1848 рік у Східній Галичині // Сучасність. – Мюнхен, 1964. – №6. – С. 98–108.</p> <p>3. Гречило А. відродження українських національних символів у Галичині в 1848 р. // Знак. Вісник Українського геральдичного товариства. – Львів, 1998. – №16 (червень). – С. 1–2.</p> <p>4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ століття. – К., 1996.</p> <p>5. Дашкевич Я. “Весна народів” 1848 року та її передісторія в Україні // Вісник Львівської комерційної академії. Серія – гуманітарні науки. – Вип. 3. – Львів, 2000. – С. 5–13.</p> <p>6. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини ХІХ – початку ХХ ст. – Чернівці, 1999.</p> <p>7. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина ХІХ ст.). – К., 2007.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>початок листопада</p>

<p>скасування панщини на західноукраїнських землях.</p> <p>7. Наддніпрянська Україна в умовах Європейської демократичної революції.</p> <p>8. Особливості національного руху на Буковині і Закарпатті в 1848–1849 рр. Історичне значення революції в Галичині.</p>		<p>8. Історія України в особах: XIX–XX ст. – К., 1995. – С. 53–58. (Лук'ян Кобилиця).</p> <p>9. Кріль М. Питання національної самобутності українців Галичини на Слов'янському з'їзді 1848 р. у Празі // Славистичні студії. – Т. 1. Матеріали V-го славистичного колоквиуму (Львів, 14–16 травня 1996 р.). – Львів, 1997. – С. 132–138.</p> <p>10. Пилипчук Р. Український аматорський театр у Коломиї (1848–1850) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 9. – Львів, 2001. – С. 238–253.</p> <p>11. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p> <p>12. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>13. Стеблій Ф. “Весна народів” // Історико-культурні та краєзнавчі нариси. Львівщина. – Львів, 1998. – С. 165–182.</p> <p>14. Турій О. Українське духовенство і національно-політична боротьба в Галичині під час революції 1848–1849 років // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 9. – Львів, 2001. – С. 159–180.</p> <p>15. Франко І. Панщина та її скасування 1848 р. в Галичині // Збір. творів у 50-ти т. – К., 1986. – Т. 47. – С. 7–122.</p>	<p>Головної руської ради, 2 год.</p>		
<p>Тема 9.</p> <p>Україна в період європейської “весни народів” 1848–1849 рр.</p> <p>1. Ідейні передумови революції 1848 р.</p> <p>2. Політичне відродження галицьких русинів-українців у 1848 р. та польсько-українська конфронтація. Головна руська рада. “Руський собор”.</p> <p>3. Здобутки галичан у культурно-освітній діяльності періоду “весни народів”. Пробудження національної свідомості на Буковині й Закарпатті.</p> <p>4. Селянський рух і скасування панщини на західноукраїнських землях.</p> <p>5. Європейська революція та підвладна Російській імперії Наддніпрянська Україна.</p>	<p>семі- нарське заняття, 2 год.</p>				
<p>Тема 10.</p> <p>Кримська (Східна) війна 1853–1856 рр. та Україна</p> <p>1. Передумови, привід і початок війни. Напад англо-французького флоту на Одесу.</p> <p>2. Воєнні дії в Криму та оборона</p>	<p>семі- нарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Волковинський В., Ресент О. Україна у Кримській війні 1853–1856 рр. (до 150-річчя Східної війни). – К., 2006.</p> <p>3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>4. Гуржій І. Селянський рух на Україні в 1856 р. – К., 1956.</p> <p>5. Кожекін А. Севастополь 1854–1855 рр. – чия слава? //</p>	<p>підго- товка конспекту семінар- ського заняття та візуа-</p>	<p>5 б. (вибірко- во, під час опи- тування на семі- нарі)</p>	<p>другий тиждень листопа- да</p>

<p>Севастополя. Поразка Російської імперії. 3. Піднесення антикріпосницького руху під час Кримської війни.</p>		<p>Український історичний журнал. – 1995. – №3. – С. 153–154. 6. Кримська війна 1853–1856 рр. та Україна // http://www.litopys.com.ua/encyclopedia/krimska-v-yna-1853-1856-rr-ta-ukra-na-3/ 7. Кульчицький С. Кримська війна 1853–1856, Східна війна 1853–1856 // Енциклопедія історії України: Т. 5: Кон - Кю / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. – К., 2008. 8. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997. 9. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9. 10. Соколюк С. Українці у Кримській (Східній) війні 1853–1956 років // Воєнна історія. – 2009. – № 2 (44). 11. Токаржевський-Карашевич І. Велика річниця (Кримська війна 1853–1856 рр.) // Визвольний шлях. – Лондон, 1954. – Кн. 12. – С. 53–61; 1955. – Кн. 1. – С. 24–29.</p>	<p>лізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: складання хронологічної таблиці про участь населення України в Кримській війні, 2 год.</p>		
<p>Тема 11. Українська культура в першій половині XIX ст. 1. Загальна характеристика розвитку української культури. Стан освіти і науки. 2. Музичне, театральне й образотворче мистецтво. 3. Традиційно-побутова культура і звичаї українського народу.</p>	<p>семінарське заняття, самостійне опрацювання</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Затенацький Я. Українське мистецтво першої половини XIX ст. – К., 1965. 3. Історія української культури: у 5 т. – Т. 4, кн. 1: Українська культура першої половини XIX століття / ред. кол. Г.А. Скрипник (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2008. 4. Історія української літератури XIX ст.: У 3-х книгах / за ред. М.Т. Яценка. – К., 1995. – Кн. 1. 5. Історія Української РСР: у 8 т., 10 кн. – Т. 3: Україна в період розкладу і кризи феодално-кріпосницької системи. Скасування кріпосного права і розвиток капіталізму (XIX ст.) / відп. ред. А. Г. Шевелєв. – К., 1978. 6. Кондратюк К. Портрети видатних українських митців XIX – початку XX ст. – Львів, 1995. 7. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p>	<p>підготовка конспекту заняття та візуалізованої презентації, 6 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>кінець листопада</p>

		<p>8. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гейдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>9. Попович М. Нарис історії культури України. – К., 1998.</p> <p>10. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>11. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>12. Степовик Д. Українське мистецтво першої половини XIX століття. – К., 1982.</p>			
<p>Тема 12. Україна XIX століття в уявленнях чужинців 1. Німецькі мандрівники і вчені про Україну (<i>Йоганн Крістіан фон Енгель, Йоганн Георг Коль, Йоганн Генріх Блазіус, Август Гакстгаузен, Едуард Гартман та ін.</i>). 2. Французькі зацікавлення Україною (<i>Вольтер, Жан-Бенуа Шерер, Проспер Меріме, Каміль Делямар та ін.</i>). 3. Україна очима англійців (<i>Джозеф Маршалл, Вільям Кокс, Едвард Даніель Кларк, Джордж Раффалович, Роберт Вільям Сітон-Вотсон та ін.</i>). 4. Російська громадськість про Україну (Малоросію). Погляди науковців і громадських діячів у Росії на Галичину (<i>Петро Кеппен, Михайло Погодін, Василь Кельсієв, Михайло Раєвський та ін.</i>).</p>	самостійне опрацювання	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Ададуrow В. “Наполеоніда” на Сході Європи: уявлення, проекти та діяльність уряду Франції щодо південно-західних окраїн Російської імперії на початку XIX століття. – Львів, 2007.</p> <p>3. Брицький П., Бочан П. Німці, французи і англійці про Україну та український народ у XVIII–XIX століттях. – Чернівці, 2011.</p> <p>4. Вулф Л. Винайдення Східної Європи. Мапа цивілізації у свідомості епохи Просвітництва / Пер. з англ. Х.Назаркевич; наук. ред. М.Мудрий. – Львів, 2015.</p> <p>5. Вьоллер Б. Галичина як проблема географічної інтеграції: місце коронного краю на ментальних картах у німецькій та австрійській географії XIX – початку XX ст. // Ейдос: Альманах теорії та історії історичної ануки. – К., 2011/2012. – Вип. 6. – С. 269–287.</p> <p>6. Захарчук О. Сучасна українська історіографія про ставлення Наполеона I до південно-західних окраїн Російської імперії в 1812 р. // Український історичний журнал. – 2014. – № 1. – С. 169–187.</p> <p>7. Із австрійсько-німецької україніки 18–19 століть / Упоряд., пер., комент. Б.Гавришкова. – Львів, 2008.</p> <p>8. Кураєв О. Український чинник у системі політичних інтересів Відня та Берліна (1843–1914) // Український</p>	підготовка конспекту заняття та візуалізованої презентації, 6 год.	5 б., на контрольній роботі	

		<p>історичний журнал. – 2006. – № 1. – С. 43–61.</p> <p>9. Луняк Є. “Історія козаків” Шарля-Луї Лезюра (1814) в контексті козацьких зацікавлень у наполеонівській Франції // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2013. – Вип. 21. – С. 234–250.</p> <p>10. Миллер А. “Украинский вопрос” в политике властей и русском общественном мнении (вторая половина XIX в.). – Санкт-Петербург, 2000. (2-ге вид., доповн.: Украинский вопрос в Российской империи. – К., 2013).</p> <p>11. Панчук І. Історія України очима іноземців: Довідник-хрестоматія. – Тернопіль, 2011.</p> <p>12. Січинський В. Чужинці про Україну. – К., 2011. (6 розділ).</p> <p>13. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX столітті). – Львів, 2003.</p> <p>14. Швагуляк М. “Східна криза” і зовнішньополітичні альтернативи Пруссії: українські “пунктири” (1853–1854) // Швагуляк М. Історичні студії: Українці на роздоріжжях та крутих поворотах історії (друга половина XIX – перша половина XX ст.), – Львів, 2013. – С. 594–614.</p> <p>Швагуляк М. Бісмарк і українське питання // Швагуляк М. Історичні студії: Українці на роздоріжжях та крутих поворотах історії (друга половина XIX – перша половина XX ст.), – Львів, 2013. – С. 615–642.</p>			
<p>Тема 13. Повсякденне життя населення України в XIX столітті 1. Історія повсякдення як науковий підхід для вдосконалення досліджень історії України XIX – початку XX ст. 2. Світогляд і соціальна поведінка українських селян. 3. Повсякденне життя української світської і духовної інтелігенції.</p>	<p>самостійне опрацювання</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Баран О. Матеріальне становище галицького сільського духовенства наприкінці XIX – 30-х рр. XX ст. // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Історія. – 2009. – Вип. XV. – С. 44–54.</p> <p>3. Баран О. Українська сільська інтелігенція Галичини (кінець XIX ст. – 1939 р.): спроби ідентифікації // Галичина. – 2005. – № 11. – С. 307–313.</p> <p>4. Вільшанська О. Повсякденне життя міст України кін. XIX – початку XX ст.: європейські впливи та українські національні особливості. – К., 2009.</p> <p>5. Ганусин О. Матеріально-побутове становище галицької</p>	<p>підготовка конспекту заняття та візуалізованої презентації, проблемне пи-</p>	<p>5 б. (вибірков о, на контро льній роботі)</p>	

<p>4. Особливості повсякдення міських жителів України.</p>	<p>творчої інтелігенції на зламі XIX–XX століть // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: історія. – Тернопіль, 2013. – Вип. 1. Част. 1. – С. 20–25.</p> <p>6. Ганусин О. Повсякденне життя української інтелігенції Галичини в другій половині XIX – на початку XX століття. Дис. на здобуття наук. ступеня ... канд. іст. наук. – Львів, 2018.</p> <p>7. Ганусин О. Формування української інтелігенції Галичини у другій половині XIX – на початку XX століття: соціальне походження та родинне виховання // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: історія. – Тернопіль, 2017. – Вип. 2. Част. 1. – С. 64–72.</p> <p>8. Дрогобицька О. Роль галицької сільської інтелігенції у розбудові місцевої системи охорони здоров'я (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.) // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – 2013. – Вип. 23 – 24. – С. 64–71.</p> <p>9. Дрогобицька О. Традиція і модерн: Побут української сільської інтелігенції Галичини (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.). – Івано-Франківськ, 2014.</p> <p>10. Кизченко В. Культурный облик пролетариата Украины в период империализма. – К., 1990.</p> <p>11. Коляструк О. Історія повсякденності як об'єкт історичного дослідження: історіографічний і методологічний аспекти. – Харків, 2008.</p> <p>12. Коляструк О. Предмет історії повсякденності: історіографічний огляд його становлення у зарубіжній та вітчизняній історичній науці // Український історичний журнал. – 2007. – № 1. – С. 174–184.</p> <p>13. Лазаренко В., Крохмаль С. Від роду до роду: Громадське життя і побут українського селянства у другій половині XIX ст. – Черкаси, 2004.</p> <p>14. Молчанов В. Житєвий рівень міського населення Правобережної України (1900–1914 рр.). – К., 2005.</p> <p>15. Петрова І. Повсякденне життя українських селян за матеріалами військово-топографічних описів XIX ст. // Краєзнавство. – 2010. – № 3. – С. 123–131.</p> <p>16. Прищепя О. Міста Волині у другій половині XIX – на початку XX ст. – Рівне, 2010.</p> <p>17. Поріцький А. Побут сільськогосподарських робітників</p>	<p>танья: порівняйте пов- сякденне життя населення України і сучасне, в чому бачите переваги, що варто запозичит и з ми- нулого в наш час?, 6 год.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>України в період капіталізму. – К., 1964.</p> <p>18. Присяжнюк Ю. Українське селянство Наддніпрянської України: соціоментальна історія другої половини XIX – початку XX ст. – Черкаси, 2007.</p> <p>19. Присяжнюк Ю. Українське селянство XIX–XX ст.: еволюція, ментальність, традиціоналізм. – Черкаси, 2002.</p> <p>20. Шандра В., Крижанівська О., Вільшанська О. Історія повсякдення як науковий підхід для вдосконалення досліджень історії України XIX – початку XX століття // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2006. – № 11. – С. 28–39.</p> <p>21. Чорний Д. Повсякденне життя міст України на початку XX ст. (за матеріалами анкет міст Російської імперії 1904–1910 рр.) // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія: історія. – Харків, 2011. – № 982, вип. 44. – С. 114–120.</p> <p>Чорний Д. По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX – початок XX ст.). – Харків, 2007.</p>			
Контрольна робота, колоквиум		<p>Історія України кінця XVIII – першої половини XIX ст.</p> <p>Готується на основі питань, що розглядаються на лекційних і семінарських заняттях</p>			
Модуль 2. Історія України другої половини XIX – початку XX ст.					
<p>Тема 1.2. Скасування кріпацтва та буржуазні реформи 1860–1870-х рр. на підросійській Україні</p> <p>1. Причини і передумови скасування кріпосного права.</p> <p>2. Маніфест 19 лютого 1861 р., Загальне Положення про селян та викуп садиб і польових угідь.</p> <p>3. Місцеві положення для:</p> <p>а) степових губерній;</p> <p>б) лівобережних губерній;</p> <p>в) губерній Правобережжя України.</p> <p>4. Піднесення селянського руху в 1861 р.</p> <p>5. Ліберальні реформи 1860–1870-х</p>	<p>лекція, самостійне опрацювання</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Зайончковский П. Отмена крепостного права в России. – М., 1968</p> <p>3. Литвак Б. Переворот 1861 г. в России: почему не реализовалась реформаторская инициатива. – М., 1991.</p> <p>4. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гейдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>5. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гейдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>6. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>7. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>8. Сарбей В. Національне відродження України. – К, 1999. – Т.</p> <p>9. Теплицький В.П. Реформа 1861 р. і аграрні відносини на Україні (60–90-ті роки XIX ст.). – К., 1959.</p>	<p>конспект лекції або самостійне опрацювання питань студентами?, проблемне питання: умови ліквідації кріпацтва,</p>	<p>5 б. (вибірков о, під час опитування на семінарі)</p>	

<p>років: земська, міська і судова. 6. Загальна оцінка і значення реформ.</p>		<p>10. Эльдельман Н. “Революция сверху” в России. – М., 1959.</p>	<p>2 год.</p>		
<p>Тема 2.2. Промисловий переворот і становлення капіталізму на підросійській Україні в другій половині XIX ст. 1. Загальна характеристика промислового перевороту на підросійській Україні. 2. Транспорт як провісник модернізації економіки. 3. Промисловість. 4. Стан сільського господарства. 5. Зростання міст. 6. Торгівля. 7. Соціальні зміни.</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996. 3. Гуржій О. Україна в системі всеросійського ринку 60–90-х років XIX ст. – К., 1968. 4. Кругляк Б. Торговельна буржуазія в Україні (90-і роки XIX ст. – 1914 р.) // Український історичний журнал. – 1994. – № 6. – С. 72–80. 5. Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р. Економічна історія України і світу. – К., 1999. (розділ “Господарство України в XIX – на початку XX ст.”). 6. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 7. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 8. Мельник Л. Деякі аспекти промислового перевороту в Донецькому басейні у 60–90-х роках XIX ст. // Український історичний журнал. – 1980. – №7. – С. 86–94. 9. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003. 10. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997. 11. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9. 12. Теплицький В.П. Реформа 1861 р. і аграрні відносини на Україні (60–90-ті роки XIX ст.). – К., 1959. 13. Эльдельман Н. “Революция сверху” в России. – М., 1959. 14. Якименко М. Становлення селянського (фермерського) господарства в Україні після скасування кріпосного права (1861–1918 рр.) // Український історичний журнал. – 1996. – №1. – С. 3–14.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, <i>індивідуальне завдання</i>: підготовка реферату про українських підприємців, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірков о, під час опи-тування на семі-нарі)</p>	
<p>Тема 1.2. Соціально-економічний розвиток України в другій половині XIX ст. Індустріалізація господарства. Част. 1 1. Історичні передумови скасування кріпацтва. Законодавчі акти аграрної реформи 1861 р. та особливості проведення її в Україні. 2. Реформи адміністративно-політичного управління 1860–1870-х рр. (судова, земська, міська, військова, фінансова, освітня, цензурна), їх вплив на соціально-економічне і політичне становище України. 3. Розвиток фабрично-заводської промисловості на Наддніпрянській</p>	<p>семі-нарське заняття, 2 год.</p>				

<p>Україні в 60–90-х рр. XIX ст. Залізничне будівництво.</p> <p>4. Капіталістична еволюція сільського господарства Наддніпрянщини в пореформений період.</p>					
<p>Тема 3.2. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель під владою Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.</p> <p>1. Розвиток фабрично-заводської промисловості.</p> <p>2. Капіталістична еволюція сільського господарства. Початок масової еміграції селян.</p> <p>3. Транспорт, міста і торгівля.</p> <p>4. Зміни в структурі населення.</p>	<p>лекція, самостійне опрацювання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Ботушанський В. Сільське господарство Буковини (друга половина XIX – початок XX ст.). – Чернівці, 2000. 3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996. 4. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 5. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 6. Присяжнюк Ю., Горенко Л. Ринкова еволюція аграрних відносин в Україні (друга половина XIX ст. – 1905 р.) // Український історичний журнал. – 2000. – №5. – С. 88–97. 7. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003. 8. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997. 9. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9. 10. Савчук Б. Корчма: алкогольна політика і рух тверезості в Західній Україні у XIX – 30-х роках XX ст. – Івано-Франківськ, 2001. 11. Свежинський П. Аграрні відносини на Західній Україні в кінці XIX – на початку XX ст. – Львів, 1966. 12. Сьомочкін І. Народження індустріальної ери // Історико-культурні та краєзнавчі нариси: Львівщина. – Львів, 1998. – С. 183–204. 13. Яцкевич Є. Становище робітничого класу Галичини в період капіталізму (1848–1900). – К., 1958. 	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, проблемне питання: порівняти особливості промислового перевороту в Галичині та Наддніпрянській Україні, індивідуальне</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	
<p>Тема 2.2. Соціально-економічний розвиток України в другій половині XIX ст. Індустріалізація господарства. Част. 2</p> <p>1. Міста і торгівля підросійської України в 60–90-х рр. XIX ст.</p> <p>2. Зростання населення Наддніпрянщини і зміни в його соціальній та національній (етнічній) структурі.</p> <p>3. Капіталістичний розвиток західноукраїнських земель у другій половині XIX ст. (промисловість, сільське господарство, міста, торгівля і транспорт).</p> <p>4. Соціальна боротьба проти залишків кріпосництва і капіталістичної</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>				

експлуатації на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях.			завдання: підготовка реферату про українську еміграцію з Галичини, Буковини і Закарпаття в кінці XIX – на початку XX ст., 4 год.		
<p>Тема 4.2. Український національний рух на підросійській Україні в 1850–1880-х рр. Част. 1</p> <p>1. Передумови і створення українських гуртків-громад на Наддніпрянщині в кінці 1850-х – на початку 1860-х рр. Хлопоманство.</p> <p>2. Антиукраїнські репресії царизму. Валуєвський циркуляр 1863 р.</p> <p>3. Активізація українського громадського руху в 1870-х рр. “Старі” й “молоді” громади.</p> <p>4. Емський указ 1876 р. Посилення урядових репресій проти українства.</p>	лекція, 2 год.	<p>1. Антонович М. З історії громад на рубежі 1850–1860-х років // Київська старовина. – 1998. – № 2. – С. 28–49.</p> <p>2. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>4. Венгерська В. Інтелектуали в XIX ст.: феномен множинних лояльностей // Інтелігенція і влада. Серія: Історія. – Одеса, 2011. – Вип. 21. – С. 17–27.</p> <p>5. Єкельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011.</p> <p>6. Єкельчик С. Українофіли. Світ українських патріотів другої половини XIX століття. – К., 2010.</p> <p>7. Замлинський В., Палієнко М. Журнал “Киевская старина” під царською цензурою // Український історичний журнал. – 1993. – № 10. – С. 62–76.</p> <p>8. Зашкільняк Л. Михайло Драгоманов, соціалізм і польський соціалістичний рух // Україна: культурна спадщина,</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії українського	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	середина березня
<p>Тема 5.2. Український національний рух на підросійській Україні в 1850–1880-х рр. Част. 2</p>					

<p>1. Особливості просвітницької роботи наддніпрянських громадівців-українофілів у кінці 1870-х – в 1880-х рр.</p> <p>2. Діяльність українських громадівців за кордоном. М. Драгоманов та його “жєневський гурток”.</p> <p>3. Західноукраїнські землі (Галичина, Буковина і Закарпаття) в діяльності українських громадівців Наддніпрянщини.</p>		<p>національна свідомість, державність. – Вип. 9: Ювілейний збірник на пошану Ф. Стебля. – Львів, 2001. – С. 420–436.</p> <p>9. Іванова Л., Іванченко Р. Громадівський рух 60-х рр. XIX ст. в Україні: проблеми, ідеологія. – К., 1999.</p> <p>10. Іванова Л., Іванченко Р. Суспільно-політичний рух 60-х рр. XIX ст. в Україні: до проблеми становлення ідеології. – К., 2000.</p> <p>11. Історія української культури: у 5 т. – Т. 4, кн. 2: Українська культура другої половини XIX століття / ред. кол. Г. А. Скрипник (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2005.</p> <p>12. Історія української літератури. XIX століття / за ред. М. Яценка: у 3 кн. – К., 1996. – Кн. 2: 40-ві – 60-ті роки XIX ст. – 384 с.; 1997. – Кн. 3: 70–90-ті роки XIX ст.</p> <p>13. Катренко А. Національно-культурна та політична діяльність Київської громади (60–90-і рр. XIX ст.), – К., 2003.</p> <p>14. Катренко А. Одеська громада 70–90-х років XIX ст. // Київська старовина. – К., 1998. – № 2. – С. 84–95.</p> <p>15. Колесник М. Історичне товариство Нестора-літописця та його вклад у розвиток історичної науки в Україні // Український історичний журнал. – 1995. – № 5. – С. 28–37.</p> <p>16. Круглашов А. Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова. – Чернівці, 2000; 2-ге вид. – Чернівці, 2001.</p> <p>17. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I.</p> <p>18. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гейдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>19. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гейдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>20. Міллер О. Емський указ // Україна модерна. – Львів, 2000. – Ч. 4–5. – С. 9–49.</p> <p>21. Міллер О. Засвоюючи логіку націоналізму: Ставлення владних кіл імперії та громадської думки її столиць до українського національного руху в перші роки царювання Олександра II // Україна модерна. – Львів, 1999. – Чис. 2–3 за</p>	<p>національного руху на Наддніпрянщині, 4 год.</p>		
<p>Тема 3.2.</p> <p>Український національно-культурний рух на Наддніпрянській Україні в 1850–1880-х рр.</p> <p>1. Українські гуртки-громади в кінці 1850-х – 1870-х рр.: структура, ідейні основи, діяльність.</p> <p>2. Репресивні заходи російського царизму щодо українства. Емський акт 1786 р.</p> <p>3. Культурницько-аполітична діяльність наддніпрянських громадівців-українофілів у кінці 1870-х – в 1880-х рр.</p> <p>4. “Громадівський соціалізм”. Діяльність М. Драгоманова та його прихильників за кордоном.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>				

	<p>1997–1998 рр. – С. 76–102.</p> <p>22. Наріжний С. Историчне товариство Нестора літописця в Києві // Український історик. – 1976. – № 1–4. – С. 56–71.</p> <p>23. Палієнко М. “Кієвская старина” у громадському та науковому житті України (кінець XIX – початок XX ст.). – К., 2005.</p> <p>24. Палієнко М. Київська стара громада у суспільному та науковому житті України (Друга половина XIX – початок XX ст.) // Київська старовина. – К., 1998. – № 2. – С. 49–84.</p> <p>25. Побірченко Н. Короткий біографічний словник членів Київської Старої громади (друга половина XIX – початок XX ст.). – К., 1999.</p> <p>26. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p> <p>27. Райківський І. Ідея української соборності в підавстрійській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>28. Райківський І. Українське національне відродження кінця XVIII – початку XX ст. в європейському контексті: витоки, зміст, періодизація // Галичина. – 2000. – № 4. – С. 25–48.</p> <p>29. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>30. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>31. Світленко С. Народництво в Україні 60–80-х рр. XIX ст.: Теоретичні проблеми джерелознавства та історії. – Дніпропетровськ, 1999.</p> <p>32. Світленко С. Світ модерної України кінця XVIII – початку XX століття: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ, 2007.</p> <p>33. Світленко С. Українські громади другої половини XIX – початку XX ст. (Особливості ідеології та діяльності) // Київська старовина. – К., 1998. – № 2. – С. 9–28.</p> <p>34. Чорновол І. Політичні концепції київської “Старої Громади”: від проросійського народництва до “нової ери”</p>			
--	---	--	--	--

<p>Тема 6.2. Український національний рух на західноукраїнських землях у 1850–1880-х рр.</p> <p>1. Мовно-правописні дискусії в Галичині в 1850-х рр. як чинник національного самоусвідомлення західноукраїнського населення.</p> <p>2. Реформи внутрішнього устрою Габсбурзької монархії 1860–1870-х рр. та їх вплив на активізацію західноукраїнського національного руху.</p> <p>3. Народовська (українофільська) і русофільська (москвофільська) течії в національному русі Галичини 1860–1880-х рр.</p> <p>4. Діяльність українських радикалів-соціалістів у Галичині середини 1870-х – 1880-х рр.</p> <p>5. Особливості українського національного руху на Буковині й Закарпатті.</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>(друга пол. XIX ст.) // Сучасність. – 2000. – № 12. – С. 145–154.</p> <p>1. Алексієвець М., Зуляк І. Діяльність “Просвіти” у національно-культурному відродженні Східної Галичини (1868–1914). – Тернопіль, 1999.</p> <p>2. Алексієвець М., Савенко В. Роль Наукового товариства ім. Т. Шевченка в українському національному відродженні (друга половина XIX – початок XX ст.). – Тернопіль, 1999.</p> <p>3. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>4. Аркуша О., Мудрий М. Русофільство в Галичині в середині XIX – на початку XX ст.: генеза, етапи розвитку, світогляд // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 231–268.</p> <p>5. Грицак Я. До генези ідеї політичної самостійності України // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 119–142.</p> <p>6. Грицак Я. “Дух, що тіло рве до бою ...”: спроба політичного портрета Івана Франка. – Львів, 1990.</p> <p>7. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>8. Грицак Я. Пророк у своїй Вітчизні: Франко та його спільнота (1856–1886). – К., 2006.</p> <p>9. Грушевський М. Володимир Боніфатійович Антонович: 1834–1908–1984. У 150-ліття з дня народження. – Нью-Йорк; Мюнхен; Торонто, 1985.</p> <p>10. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст. – Чернівці, 1999.</p> <p>11. Скељчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011.</p> <p>12. Киричук О., Орлевич І. Львівський Ставропігійський інститут (1788–1914). Роль у суспільно-політичному, культурному та релігійному житті українців Галичини. – Львів, 2018.</p> <p>13. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії західноукраїнського національного руху, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>кінець березня</p>
<p>Тема 4.2. Український національно-культурний рух на західноукраїнських землях у 1850–1880-х рр.</p> <p>1. Особливості національного руху галицьких русинів-українців у 50-х рр. XIX ст. “Азбучна війна” 1859 р.</p> <p>2. Еволюція державного устрою Габсбурзької монархії та посилення польських позицій у Галичині в 1860–</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>10. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст. – Чернівці, 1999.</p> <p>11. Скељчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011.</p> <p>12. Киричук О., Орлевич І. Львівський Ставропігійський інститут (1788–1914). Роль у суспільно-політичному, культурному та релігійному житті українців Галичини. – Львів, 2018.</p> <p>13. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I.</p>			

<p>1870-х рр., їх вплив на національний рух.</p> <p>3. Русофіли (москвофіли) і народовці (українофіли) на західноукраїнських землях: ідейні основи, інституційний розвиток.</p> <p>4. Радикали-соціалісти в національному русі Галичини середини 70-х – 80-х рр. XIX ст.</p> <p>5. Полонофільство в Галичині. Формация <i>gente Rutheni, natione Poloni</i> (“русини польської нації”).</p>	<p>14. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>15. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>16. Макаруч С. Москвофільство: витоки та еволюція ідеї (середина XIX ст. – 1914 р.) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 1997. – Вип. 32. – С. 82–98.</p> <p>17. Мудрий М. Ідея польсько-української унії та “русини польської нації” в етнополітичному дискурсі Галичини 1859–1869 років // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2005. – Вип. 39–40. – С. 83–148.</p> <p>18. Мудрий М. Національно-політичні орієнтації в українському суспільстві Галичини австрійського періоду у висвітленні сучасної історіографії // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2002. – Вип. 37, ч. 1. – С. 465–500.</p> <p>19. Мудрий М. Угода між галицькими народовцями і русофілами 1882 року / Мар’ян Мудрий // Записки НТШ. – Львів, 2002. – Т. ССXLIII. Праці історично-філософської секції. – С. 653–685.</p> <p>20. Орлевич І. Ставропігійський інститут у Львові (кінець XVIII – 60-і рр. XIX ст.). – Львів, 2000. – 186 с.</p> <p>21. Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині: освічена верства й емансипація нації / пер. з нім. Х. Николин. – Львів, 2014.</p> <p>22. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p> <p>23. Райківський І. Ідея української соборності в підавстрійській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>24. Савчук Б. Просвітницька та соціально-економічна діяльність українських громадських товариств у Галичині</p>			
---	---	--	--	--

		<p>(остання третина XIX ст. – кінець 30-х років XX ст.). – Івано-Франківськ, 1999.</p> <p>25. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>26. Серeda О. Громади раннях народовців у Східній Галичині (60-ті роки XIX століття) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2001. – Вип. 9 : Ювілейний збірник на пошану Ф. Стебля. – С. 378–392.</p> <p>27. Серeda О. Національна свідомість і політична програма раннях народовців у Східній Галичині (1861–1867) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 1999. – Вип. 34. – С. 199–214.</p> <p>28. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX столітті). – Львів, 2003.</p> <p>29. Франко І. Азбучна війна в Галичині 1859 р. // Збір. творів у 50-ти т. – К., 1986. – Т. 47. – С. 549–650.</p> <p>30. Чорновол І. Українська фракція Галицького крайового сейму. 1861–1901 рр. (нарис з історії українського парламентаризму). – Львів, 2002.</p> <p>31. Якимович Б. Книга, просвіта, нація. Видавнича діяльність Івана Франка у 70–80 роках XIX ст. – Львів, 1996.</p> <p>32. Янишин Б. Народовці на рубежі 70–80-х рр. XIX ст.: творення нової моделі політичної культури // Український історичний журнал. – К., 2001. – № 6. – С. 86–100.</p> <p>33. Янишин Б. Українська міська політична еліта в Галичині та народовський рух останньої третини XIX ст.: становлення та інституційний розвиток. – К., 2008.</p>			
<p>Тема 7.2. Політизація українського національного руху під владою Австро-Угорщини (90-і рр. XIX – початок XX ст.)</p> <p>І. Польсько-українська угода (“нова ера”): підготовка, суть і наслідки (1890–1894 рр.).</p>	лекція, 2 год.	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Аркуша О. Галицький сейм: виборчі кампанії 1889 і 1895 рр. – Львів, 1996.</p> <p>3. Грицак Я. До генези ідеї політичної самостійності України: (На основі аналізу історії “України ingredient”-и Юліана Бачинського // Україна: культурна спадщина, національна</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуа-	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	початок квітня

<p>2. Ідейна боротьба навколо “нової ери” – каталізатор політизації українського національного руху в першій половині 1890-х рр. Утворення і діяльність РУРП.</p> <p>3. “Україна ingredienta” Ю.Бачинського (1895 р.). Утвердження ідеї української політичної незалежності в суспільній думці Галичини другої половини 90-х рр. XIX – початку XX ст.</p> <p>4. Виникнення і діяльність перших українських політичних партій у Галичині на зламі XIX–XX ст.</p> <p>5. Особливості політизації українського національного руху на Буковині й Закарпатті.</p>		<p>свідомість, державність. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 119–143.</p> <p>4. Грицак Я. “Молоді” радикали в суспільно-політичному житті Галичини // Записки НТШ. Праці історико-філософської секції. – Львів, 1991. – Т. ССХХІІ. – С. 71–110.</p> <p>5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>6. Єкельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011.</p> <p>7. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>8. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>9. Педич В. Історична школа Михайла Грушевського у Львові (1894–1914 рр.). – Івано-Франківськ, 1997.</p> <p>10. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p>	<p>лізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії українських партій у Галичині та Буковині, 4 год.</p>		
<p>Тема 5.2. Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад західноукраїнських земель</p> <p>1. Польсько-українська угода 1890–1894 рр. як каталізатор політизації національного руху в Галичині: передумови, спроби реалізації.</p> <p>2. Заснування і діяльність Русько-української радикальної партії в першій половині 90-х рр. XIX ст. “Україна ingredienta” Ю.Бачинського (1895 р.).</p> <p>3. Кристалізація ідеї політичної самостійності України та оформлення партійно-політичної системи в Галичині</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>11. Райківський І. Ідея української соборності в півдавстрійській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>12. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>13. Сухий О. Галичина: між Сходом і Заходом. Нариси історії XIX – початку XX ст. – 2-е вид. доповн. – Львів, 1999.</p> <p>14. Сухий О. Національна ідея в програмах та діяльності українських політичних партій Галичини (кінець XIX – початок XX ст.). – Львів, 1998.</p> <p>15. Турій О. Греко-католицька церква та українська національна ідентичність у Галичині // Ковчег: наук. зб. із церковної історії. – Львів, 2003. – Чис. 4. – С. 67–85.</p> <p>16. Українці-русини: етнолігвістичні та етнокультурні процеси в історичному розвитку / Голов. ред. Г.Скрипник. – К., 2013.</p> <p>17. Химка І. П. Греко-Католицька Церква і національне</p>			

<p>у другій половині 1890-х рр. 4. Національно-політичні орієнтації на Буковині й Закарпатті. Особливості політизації національного руху буковинців і закарпатців.</p>		<p>відродження у Галичині 1772–1918 // Ковчег : зб. ст. з церковної історії. – Львів, 1993. – Чис. 1. – С. 73–107. 18. Черчович І. Професійна реалізація жінок кінця XIX – початку XX століття: на прикладі українського суспільства Галичини // Новітня доба. – Львів, 2013. – Ч. 1. – С. 7–18. 19. Чорновол І. 199 депутатів Галицького сейму. – Львів, 2010. 20. Чорновол І. Польсько-українська угода 1890–1894 рр. – Львів, 2000. 21. Чорновол І. Українська фракція Галицького крайового сейму. 1861–1901 рр. (нарис з історії українського парламентаризму). – Львів, 2002. 22. Шкраб'юк П. Ми, українські радикали... (Михайло Павлик і Радикальна партія). – Львів, 2012.</p>			
<p>Тема 8.2. Політизація українського національного руху у складі Російської імперії (90-і рр. XIX – початок XX ст.) 1. Загальні умови політизації національного руху на Наддніпрянщині. Ліберальна діяльність українських земців. 2. “Братство тарасівців” – перехідна сходинка від просвітницького до політичного етапу національного відродження. 3. Загальна українська організація як громадсько-політичне об’єднання. 4. Революційна українська партія і формування партійно-політичної системи на підросійській Україні.</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996. 3. Єкельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011. 4. Калениченко Н., Ільченко Ж. Роль земств у впровадженні навчання рідною мовою в народній школі України (кінець XIX – початок XX ст.) // Український історичний журнал. – 1994. – № 1. – С. 72–81. 5. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 6. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 7. Моргун О. Українські діячі в земствах // Український історик. – Нью-Йорк – Мюнхен, 1969. – № 1–3 (21–23). – С. 56–64. 8. Наумов С. Братство тарасівців // Український історичний журнал. – К., 1999. – № 5. – С. 36–44; № 6. – С. 55–63. 9. Наумов С. Створення Революційної української партії // Український історичний журнал. – К., 2006. – № 2. – С. 49–59.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: опрацювання джерел з історії українських</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>другий тиждень квітня</p>
<p>Тема 6.2. Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад Наддніпрянщини</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>				

<p>1. Початок політизації національного руху на Наддніпрянській Україні, його особливості. “Братство тарасівців”.</p> <p>2. Активізація східноукраїнського громадського руху в 1890-і рр. Загальна українська організація (Загальна українська безпартійна демократична організація).</p> <p>3. Утворення і діяльність Революційної української партії на початку XX ст. “Самостійна Україна” М.Міхновського (1900 р.).</p> <p>4. Виникнення перших українських партій і формування партійно-політичної системи на Наддніпрянщині (до 1905 р.).</p>		<p>10. Наумов С. Український політичний рух на Лівобережжі (90-ті рр. XIX ст. – лютий 1917 р.). – Харків, 2006.</p> <p>11. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p> <p>12. Райківський І. Ідея української соборності в південноукраїнській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>13. Райківський І. Українське національне відродження кінця XVIII – початку XX ст. в європейському контексті: витоки, зміст, періодизація // Галичина. – 2000. – № 4. – С. 25–48.</p> <p>14. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>15. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p>	<p>політичних партій на Наддніпрянщині, 4 год.</p>		
<p>Тема 9.2. Росіяни, поляки і неслов'янське населення України та їх участь у громадському житті другої половини XIX ст.</p> <p>1. Росіяни на Наддніпрянщині. Опозиційна діяльність російських революційних народників (1870-і – початок 1880-х рр.) і марксистів – соціал-демократів (кінець XIX – початок XX ст.).</p> <p>2. Відгуки Січневого 1863 р. польського повстання на Правобережній Україні і репресії царизму. Образ України (“Русі”) й українця (“русина”) в польській громадсько-політичній думці і літературній традиції XIX ст.</p> <p>3. Галичина в контексті загально-</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p> <p>3. Грицак Я. Пророк у своїй Вітчизні: Франко та його спільнота (1856–1886). – К., 2006.</p> <p>4. Дашкевич Я. Взаємовідносини між українським та єврейським населенням у Східній Галичині (кінець XIX – початок XX ст.) // Український історичний журнал. – К., 1990. – № 10. – С. 63–73.</p> <p>5. Дашкевич Я. Кримські татари // Енциклопедія історії України. – К., 2008. – Т. 5. – С. 379–385.</p> <p>6. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст. – Чернівці, 1999.</p> <p>7. Єкельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011.</p> <p>8. Іваненко О. Німці в культурно-освітньому просторі Наддніпрянської України (друга половина XIX – початок XX</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год., індивідуальне завдання: написання реферату про життя</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>третій тиждень квітня</p>

<p>польського національного питання. “Українська програма” в ідеології і діяльності польських політичних сил. 4. Громадсько-політичне і культурне життя єврейського населення під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. 5. Німецьке, румунське та угорське населення на території України, його національно-правовий статус. 6. Кримські татари на півдні України. Кримсько-татарське національне відродження XIX ст.</p>		<p>ст.) // Український історичний журнал. – К., 2014. – № 4. – С. 109–127. 9. Коляда І. Російський революційний рух в Україні: народники (Нарис історії до 130-річчя “Чигиринської змови” 1876–1877 рр.) // Історія в школі. – 2006. – № 12. – С. 15–25. 10. Костюк М. Німецькі колонії на Волині (XIX – початок XX ст.). – Тернопіль, 2003. 11. Кривець Н. Німці в Україні // Енциклопедія історії України. – К., 2010. – Т. 7. – С. 417–419. 12. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 13. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 14. Марочко В. Меноніти в Україні // Енциклопедія історії України. – К., 2009. – Т. 6. – С. 614–615. 15. Монолатій І. Від контактів до співпраці: соціально-економічне становлення та культурний розвиток німців у Галичині (1772–1940). – Коломия, 2002. – Част. І. Австрійський період – Західно-Українська Народна Республіка (1772–1923). 16. Морозова А. Єврейське населення Лівобережної України в другій половині XIX – на початку XX ст. – К., 2009. 17. Монолатій І. Інші свої. Політична участь етнічних акторів пізньогабсбурзьких Галичини і Буковини. – Івано-Франківськ, 2012. 18. Нариси з історії та культури євреїв України / Упоряд. та ред. Л. Фінберг і В. В. Любченко. – К., 2005. – С. 60–96. 19. Реснт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003. 20. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9. 21. Світленко С. Народництво в Україні 60–80-х рр. XIX ст. Аналіз публікацій документальних джерел. – Дніпропетровськ, 1995. 22. Світленко С. Народництво в Україні 60–80-х рр. XIX ст.</p>	<p>етнічних (національних) меншин на території України в другій половині XIX ст., 6 год.</p>		
<p>Тема 9.2. Росіяни, поляки і неслов'янське населення українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX – на початку XX ст. 1. Росіяни на Наддніпрянщині. Опозиційна до царизму діяльність російських революційних народників та соціал-демократів (більшовиків і меншовиків). 2. Поляки на українських землях під владою Росії та Австро-Угорщини: розселення, культурно-інтелектуальне життя, участь у соціоетнічних конфліктах. Січневе 1863 р. повстання. 3. Розселення, політичне й економічне становище євреїв у Росії та Австро-Угорщині, їх громадсько-політичне і культурне життя. Сіонізм.</p>	<p>самостійне опрацювання</p>				

4. Демографічна характеристика, правовий статус неслов'янського населення України: німецькі колоністи, румунці Буковини та угорці Закарпаття, кримські татари на Півдні.		Теоретичні проблеми джерелознавства та історії. – Дніпропетровськ, 1999.			
<p>Тема 7.2. Модернізація українського суспільства Наддніпрянщини під владою російського царизму на початку XX ст. (до 1914 р.) 1. Передумови і початок Першої російської революції 1905–1907 рр. Розгортання соціальної боротьби на Україні. 2. Піднесення українського національно-культурного руху в Російській імперії в кінці 1905 р. – середині 1907 р. 3. Діяльність українських політичних партій на Наддніпрянщині під час революції. Початки парламентської діяльності українців. 4. Український національний рух в умовах пореволюційної реакції в 1907–1914 рр. 5. Столипінська аграрна реформа. Соціально-економічне і політичне становище Наддніпрянщини напередодні Першої світової війни.</p>	семінарське заняття, 2 год.	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016. 2. Бевз Т. Партія національних інтересів і соціальних перспектив (Політична історія УПСР). – К., 2008. 3. Білокінь О.І. Українське питання в Державній Думі Російської імперії (1906–1917 рр.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 / Харківський національний університет ім. В.Каразіна. – Харків, 2001. 4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996. 5. Демченко Т. Батько Шраг. – Чернігів, 2008. 6. Скульчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011. 7. Іваницька С.Г. “Колективний портрет” керівництва Української демократично-радикальної партії (1905–1908 рр.) // Українська біографістика: Зб. наук. праць. – К., 2010. – Вип. 7.– С. 279–294. 8. Калениченко Н., Ільченко Ж. Роль земств у впровадженні навчання рідною мовою в народній школі України (кінець XIX – початок XX ст.) // Український історичний журнал. – 1994. – № 1. – С. 72–81. 9. Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі XIX–XX століть: соціально-політичний портрет. – К., 1993. 10. Коник О. Депутати Державної думи Російської імперії від губерній Наддніпрянської України (1906–1917 рр.). – Дніпропетровськ, 2013. 11. Лещенко М. Українське село в революції 1905–1907 рр. – К., 1977. 12. Лисяк-Рудницький І. Український національний рух напередодні Першої світової війни // Лисяк-Рудницький І.</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год. , індивідуальне завдання: складання хронологічної таблиці про українське питання в період Першої російської революції, 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	кінець квітня

	<p>Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I. – С. 471–481.</p> <p>13. Лось Ф. Революція 1905–1907 рр. на Україні. – К., 1955.</p> <p>14. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>15. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>16. Машкін О.М. П.А.Столипін та Україна // Український історичний журнал. – 2012. – №2. – С. 73–97.</p> <p>17. Наумов С. Український політичний рух на Лівобережжі (90-ті рр. XIX ст. – лютий 1917 р.). – Харків, 2006.</p> <p>18. Наумов С.О. Створення Революційної української партії // Український історичний журнал. – 2006. – № 2. – С. 49–59.</p> <p>19. Онопрієнко В., Щербань Т. Джерела з історії Українського наукового товариства в Києві. – К., 2008.</p> <p>20. Передерій І. В'ячеслав Липинський як співробітник першої української щоденної газети “Рада” (1908–1914 рр.) // Український історичний журнал. – 2011. – № 1. – С. 71–90.</p> <p>21. Онопрієнко В., Щербань Т. Джерела з історії Українського наукового товариства в Києві. – К., 2008.</p> <p>22. Передерій І. В'ячеслав Липинський як співробітник першої української щоденної газети “Рада” (1908–1914 рр.) // Український історичний журнал. – 2011. – № 1. – С. 71–90.</p> <p>23. Плохій С. Великий переділ. Незвичайна історія Михайла Грушевського / Авторизов. пер. з англ. М.Климчука. – К., 2011.</p> <p>24. Поліщук Ю. Столипінська аграрна реформа на Волині. – К., 1999.</p> <p>25. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>26. Реєнт О. Український національний рух у Російській імперії та політика державної влади з “українського питання” в модерну добу // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – К., 2012. – Вип. XX. – С. 6–37.</p> <p>27. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до</p>			
--	--	--	--	--

		<p>лютого 1917 р. – Харків, 1997.</p> <p>28. Самарцев І.Г. Чорносотенці на Україні (1905–1917 рр.) // Український історичний журнал. – 1992. – №1. – С. 90–98.</p> <p>29. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>30. Старовойтенко І. Євген Чикаленко: людина на тлі епохи. – К., 2009.</p> <p>31. Чорний Д. По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України (кінець XIX – початок XX ст.). – Харків, 2007.</p> <p>32. Шандра В. Генерал-губернаторства в Україні: XIX – початок XX ст. – К., 2005. – С. 326–339 (Генерал-губернаторство у кризовий період імперії).</p>			
<p>Тема 8.2.</p> <p>Модернізація західноукраїнського суспільства у складі Австро-Угорщини на початку XX ст. (до 1914 р.)</p> <p>1. Активізація партійно-політичного руху і загострення українсько-польських взаємин у Галичині на початку XX ст. Боротьба за загальне виборче право та український університет.</p> <p>2. Розбудова культурно-освітніх, економічних і спортивних організацій галицьких українців, їх роль у національно-визвольній боротьбі. Січовий рух.</p> <p>3. Українські депутати в австрійському парламенті та Галицькому і Буковинському сеймах.</p> <p>4. Соціально-економічне становище населення західноукраїнських земель у Габсбурзькій монархії на початку XX ст.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Аркуша О. Краківський консерватизм та проблема українсько-польських взаємин у Галичині на початку XX століття // Записки НТШ.– Львів, 2008. – Т. 256: праці Історично-філософської секції. – С. 282–315.</p> <p>3. Аркуша О. Польські націонал-демократи та українське питання в Галичині на початку XX століття // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2005. – Вип. 39–40. – С. 149–202.</p> <p>4. Аркуша О. Місце Львова в дискусіях про національний характер Східної Галичини на зламі XIX–XX століть // Львів: місто – суспільство – культура. Збірник наук. праць. – Львів, 2012. – Т. 8. – Част. 1: Влада і суспільство / За ред. О.Аркуші, О.Вінниченка, М.Мудрого. – С. 365–410.</p> <p>5. Благий В. Структура та викладацький склад вищих шкіл Львова на початку XX ст. // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2000. – Вип. 35–36. – С. 207–220.</p> <p>6. Вендланд А.-В. Русофіли Галичини. Українські косерватори між Австрією та Росією. 1848–1915 / Пер. з нім. Х.Назаркевич, наук. ред. М.Мудрий. – Львів, 2015.</p> <p>7. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К., 1996.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)</p>	<p>початок травня</p>

	<p>8. Гуйванюк М. Січковий рух у Галичині й Буковині (1900–1914). – Чернівці, 2009.</p> <p>9. Дрогобицька О. Традиція і модерн: Побут української сільської інтелігенції Галичини (кінець XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.). – Івано-Франківськ, 2014.</p> <p>10. Качараба С., Рожик М. Українська еміграція. Еміграційний рух зі Східної Галичини та Північної Буковини у 1890–1914 рр. – Львів, 1995.</p> <p>11. Качмар В. За український університет у Львові. Ідея національної вищої школи у суспільно-політичному житті галицьких українців (кінець XIX – початок XX ст.). – Львів, 1999.</p> <p>12. Лисяк-Рудницький І. Український національний рух напередодні Першої світової війни // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I. – С. 471–481.</p> <p>13. Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині: освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.</p> <p>14. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>15. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>16. Мисак Н. Українська інтелігенція в Галичині наприкінці XIX – на початку XX століття: до питання взаємовідносин із владою // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2013. – Вип. 23. – С. 493–508.</p> <p>17. Мудрий М. Від Австрії до Польщі: проблема українського університету у Львові в першій чверті XX ст. // Lwów: miasto – społeczeństwo – kultura. Studia z dziejów Lwowa. – Kraków, 2002 / Pod red. K.Karolczaka. – S. 291–309.</p> <p>18. Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині: освічена верства й емансипація нації. – Львів, 2014.</p> <p>19. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття. – Івано-Франківськ, 2012.</p>			
--	--	--	--	--

		<p>20. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – К., 2003.</p> <p>21. Сухий О. Львівський університет на рубежі XIX–XX ст.: організація, школи, громадське життя // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів, 2013. – Вип. 49. – С. 52–77.</p> <p>22. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>23. Трофим’як Б. Гімнастично-спортивні організації у національно-визвольному русі Галичини (друга пол. XIX ст. – перша пол. XX ст.). – Тернопіль, 2001.</p>			
<p>Тема 10.2. Культура і Церква на Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. 1. Загальні умови розвитку української культури під владою Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX – на початку XX ст. 2. Початкова, середня і вища освіта на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях. 3. Розвиток гуманітарної і природничої науки на українських землях у складі Росії та Австро-Угорщини. 4. Українська художня література, драматургія і театр. 5. Музичне, монументальне й образотворче мистецтво України. 6. Церковно-релігійне життя на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях другої половини XIX – початку XX ст.</p>	самостійне опрацювання	<p>1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. – Львів, 2016.</p> <p>2. Вульпіус Р. Релігія та національний рух у Східній Україні. Роль православного духовенства у “націотворенні” (кінець XIX – початок XX століття) // Ковчег: Науковий збірник із церковної історії. – Львів, 2001. – Число 3. – С. 321–333.</p> <p>3. Зайцева З. Український науковий рух: інтелектуальні аспекти розвитку (кінець XIX – початок XX ст.). – К., 2006.</p> <p>4. Історія України в особах: XIX–XX ст. – К., 1995. <i>(Володимир Антонович, Марко Кропивницький, Микола Лисенко, Іван Франко, Борис Грінченко, Леся Українка та ін.)</i></p> <p>5. Історія української культури: у 5 т. – Т. 4, кн. 2: Українська культура другої половини XIX століття / ред. кол. Г.А. Скрипник (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2005.</p> <p>6. Історія української літератури XIX ст.: У 3-х книгах / за ред. М.Т. Яценка. – К., 1995. – Кн. 2, 3.</p> <p>7. Історія Української РСР: у 8 т., 10 кн. – Т. 3: Україна в період розкладу і кризи феодално-кріпосницької системи. Скасування кріпосного права і розвиток капіталізму (XIX ст.) / відп. ред. А. Г. Шевелєв. – К., 1978.</p> <p>8. Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі XIX–XX ст. – К., 1993.</p> <p>9. Кондратюк К. Портрети видатних українських митців XIX – початку XX ст. – Львів, 1995.</p>	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі)	другий тиждень травня

	<p>10. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007.</p> <p>11. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012.</p> <p>12. Нагірняк О. Нариси з історії українознавства у Наддніпрянській Україні (остання чверть XIX ст. – 1917 р.). – К., 2007.</p> <p>13. Попович М. Нарис історії культури України. – К., 1998.</p> <p>14. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997.</p> <p>15. Сарбей В. Національне відродження України. – К., 1999. – Т. 9.</p> <p>16. Турій О. Греко-Католицька Церква та українська національна ідентичність у Галичині // Ковчег: Науковий збірник із церковної історії. – Львів, 2003. – Число 4. – С. 67–85.</p> <p>17. Химка І. Релігія й національність в Україні другої половини XVIII – XX століть // Ковчег: Науковий збірник із церковної історії. – Львів, 2003. – Число 4. – С. 55–66.</p>			
Контрольна робота, колоквиум	<p>Історія України другої половини XIX – початку XX ст. Готується на основі питань, що розглядаються на лекційних і семінарських заняттях</p>			
5 а. Організація навчання курсу для студентів заочної форми				
Тематика лекцій для студентів заочної форми навчання – 10 год.				
Лекція 1. 2 год.	Інкорпорація українських земель до складу Російської та Австрійської імперій в останній третині XVIII ст.			
Лекція 2 (3, 4). 2 год.	3. Українське національно-культурне відродження першої половини XIX ст. 4. Українське національно-культурне відродження на західних землях України першої половини XIX ст.			
Лекція 3 (7). 2 год.	7. Кирило-Мефодіївське братство – перша українська таємна політична організація			
Лекція 4 (2.2, 3.2). 2 год.	2.2. Промисловий переворот і становлення капіталізму на підросійській Україні в другій половині XIX ст.			

	3.2. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель під владою Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.								
Лекція 5 (4.2, 5.2). 2 год.	4.2. Український національний рух на підросійській Україні в 1850–1880-х рр. Част. 1 5.2. Український національний рух на підросійській Україні в 1850–1880-х рр. Част. 2								
Тематика семінарських занять для студентів заочної форми навчання – 12 год.									
1. 2 год. (Тема 2 для студентів стаціонару)	2. Адміністративно-територіальний устрій та політична система Наддніпрянської України та західноукраїнських земель у кінці XVIII – першій половині XIX ст.								
2. 2 год. (Тема 9 для студентів стаціонару)	9. Україна в період європейської “весни народів” 1848–1849 рр.								
3. 2 год. (Тема 4.2 для студентів стаціонару)	4.2. Український національно-культурний рух на західноукраїнських землях у 1850–1880-х рр.								
4. 2 год. (Тема 5.2 для студентів стаціонару)	5.2. Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад західноукраїнських земель								
5. 2 год. (Тема 6.2 для студентів стаціонару)	6.2. Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад Наддніпрянщини								
6. 2 год. (Тема 7.2 для студентів стаціонару)	9.2. Росіяни, поляки і неслов’янське населення українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX – на початку XX ст.								
Тематика самостійної роботи для студентів заочної форми навчання – 158 год.									
Студенти заочної форми навчання мають виконати індивідуальні завдання, зазначені в тематиці курсу (плани семінарів, аудиторних лекцій, занять, призначених для самостійного опрацювання, загалом на ці види роботи виділяється 120 год.), а також обов’язково ознайомитися в системі дистанційного навчання з лекціями, що не читалися стаціонарно (для студентів-заочників їх на 14 год. менше) в рамках самостійної роботи, що в цілому складає 158 год.									
6. Система оцінювання курсу									
	Вид контролю	поточний контроль	контрольн а робота № 1	контрольн а робота № 2	індивідуальне завдання (конспект і захист монографії	сума балів за модулям и	екза- мен	підсумкова оцінка у 100.бальній шкалі	

					тощо)				
	Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	20	10	10	10	50	50	100 (50+50)	
Загальна система оцінювання курсу		<p>Семестровий підсумковий контроль є обов'язковою формою контролю навчальних здобутків студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену (6 семестр) у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.</p> <p>Семестровий екзамен оцінюється <i>від 1 до 50 балів</i>: <i>1–3 питання</i> – теоретичні, по 10 балів (за університетською 10-бальною шкалою: 10–9 б. – відмінно, 8–7 б. – добре, 6–5 б. – задовільно, 4 і менше б. – незадовільно), <i>4 питання</i> – перевірка знань документальних джерел з курсу, до 3 балів (3 б. – відмінно, 2 б. – добре, 1 б. – задовільно), <i>5 питання</i> – знання термінології, до 2 балів (2 б. – правильна відповідь, 1 б. – неточна, з помилками відповідь), тобто в сумі максимум – <i>35 балів</i>. Інших <i>15 балів</i> студент отримує за 15 тестових питань у відкритій (з варіантами відповідей) та закритій формах.</p> <p>Отриманий на екзамені бал (<i>до 50 б.</i>) додається до виставлених балів за семінарські заняття (<i>до 20 б.</i>), як мінімум, три відповіді, оцінки виставляються за п'ятибальною шкалою, що переводяться в 20 балів. Схема така: середній арифметичний бал усіх усних відповідей студента множиться на чотири, <i>наприклад</i>, Петро отримав за виступи на семінарах 4, 5 і 4, разом 13, цю цифру ділимо на три (кількість відповідей) та отримуємо 4,3; множимо на чотири, виходить 17 (цифри заокруглюються за прийнятими в математиці нормами). При цьому на загальну оцінку впливає активність студентів на аудиторних заняттях: якщо, для прикладу, Петро був активним, часто по суті доповнював, то отримає бонусний бал при заокругленні підсумкової оцінки: маючи оцінки 4, 5 і 4, підсумкова за семінари буде 18.</p> <p>Крім того, студенти пишуть дві контрольні роботи (<i>по 10 б.</i> за кожну, оцінюються за десятибальною системою) або одну в тестовій формі в системі дистанційного навчання (<i>20 б.</i>), та індивідуальне завдання, що полягає в конспектуванні й захисті наукової монографії, запропонованої на вибір (<i>до 10 б.</i>). У сумі підсумковий семестровий бал (<i>за семінарські заняття, контрольні роботи та індивідуальне завдання</i>) до екзамену складає максимально –</p>							

	50 балів. Сумарна кількість – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи (індивідуального завдання) на 10 б.	Під час навчання студенти виконують обов'язкову письмову роботу (10 б.) – конспектування наукової монографії з історії “українського XIX століття” (на вибір із запропонованих, що охоплюють період XIX – початку XX ст., що захищається привселюдно перед викладачем та академгрупою. Обсяг роботи – 15–20 сторінок листа формату А-4 (або учнівського зошита), коли є 29–30 рядків на сторінку. Основна вимога до цієї роботи – творчий характер, конспект, а не банальне переписування чи копіювання. Це перевіряється на захисті, коли студент повинен у межах до 7 хвилин розповісти про основний зміст обраної монографії, власні думки, що виникли в процесі її опрацювання.
Семінарські заняття (20 б.)	
6 семестр – 36 год.	
Модуль 1. 20 год.	
Тема 1. (2 год.)	Інкорпорація українських земель до складу Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII ст. Поняття “українського XIX століття”
Тема 2. (2 год.)	Адміністративно-територіальний устрій та політична система Наддніпрянської України та західноукраїнських земель у кінці XVIII – першій половині XIX ст.
Тема 3. (2 год.)	Українське національно-культурне відродження на Наддніпрянській Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст.
Тема 4. (2 год.)	Українське національно-культурне відродження на західних землях України першої половини XIX ст.
Тема 5. (2 год.)	Україна у війні Росії з наполеонівською Францією (1812–1814 рр.)
Тема 6. (2 год.)	Соціально-економічний розвиток України в умовах кріпосницьких відносин першої половини XIX ст.
Тема 7. (2 год.)	Громадська опозиція російському царизму на Україні в другій половині 1810–1830-х рр.
Тема 8. (2 год.)	Початок політизації українського національного руху. Кирило-Мефодіївське братство (1846–1847 рр.)
Тема 9. (2 год.)	Україна в період європейської “весни народів” 1848–1849 рр.
Тема 10. (2 год.)	Кримська (Східна) війна 1853–1856 рр. та Україна

Модуль 2. 16 год.	
Тема 1.2. (2 год.)	Соціально-економічний розвиток України в другій половині XIX ст. Індустріалізація господарства. Част. 1
Тема 2.2. (2 год.)	Соціально-економічний розвиток України в другій половині XIX ст. Індустріалізація господарства. Част. 2
Тема 3.2. (2 год.)	Український національно-культурний рух на Наддніпрянській Україні в 1850–1880-х рр.
Тема 4.2. (2 год.)	Український національно-культурний рух на західноукраїнських землях у 1850–1880-х рр.
Тема 5.2. (2 год.)	Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад західноукраїнських земель
Тема 6.2. (2 год.)	Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.: приклад Наддніпрянщини
Тема 7.2. (4 год.)	Модернізація українського суспільства Наддніпрянщини під владою російського царизму на початку XX ст. (до 1914 р.)
Тема 8.2. (2 год.)	Модернізація західноукраїнського суспільства у складі Австро-Угорщини на початку XX ст. (до 1914 р.)
Умови допуску до підсумкового контролю	<p><i>Належне виконання:</i></p> <p>1) змісту питань усіх планів семінарських занять. Кожний студент повинен мати конспекти кожного семінарського заняття. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій на семінарах, що повинна доповнювати основну відповідь студента (-ки). Відповіді студентів оцінюються за п'ятибальною шкалою, що в кінці семестру переводяться в 20-бальну (читайте підрозділ “загальна система оцінювання курсу”). Якщо студент (-ка) мав (-ла) індивідуальний графік навчання, затверджений деканатом, і не відвідував (-ла) семінарські заняття, то викладач оцінює підготовку семінарів на основі виконання завдань, визначених на початку семестру;</p> <p>2) виконання контрольної роботи в <i>тестовій формі</i> в системі дистанційного навчання, що оцінюється за 100-бальною шкалою, автоматично в електронному журналі оцінка переводиться в 20-бальну шкалу; або двох контрольних робіт у <i>письмовій формі</i> протягом семестру, які містять питання, що в більшості розглядалися на лекційних та семінарських заняттях (для студентів-заочників збільшується вага питань, що виділяються на самостійне опрацювання), і тестові завдання. Кожна контрольна робота оцінюється за десятибальною шкалою, максимум можна набрати 20 балів;</p> <p>3) індивідуальне завдання, що полягає в конспектуванні й захисті наукової монографії,</p>

	<p>запропонованої на вибір (10 б.). Виконання цієї роботи передбачає академічну доброчесність, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (іспиту – екзамену) у визначені деканатом і ректоратом терміни, що заздалегідь доводяться до усіх студентів, за умови відпрацювання усіх “заборгованостей” та набору 25-ти і більше балів.</p>
<p>7. Політика курсу</p>	
<p>Політика курсу “Історія України новочасної доби (XIX – початок XX ст.)” передбачає Perezдату усіх невиконаних завдань унаслідок невиконання навчальної програми, зокрема серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на аудиторному занятті без документального підтвердження (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті тощо), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, понеділок, 14.00 год. – 15.00 год.) має відбутися відпрацювання. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, академічної недоброчесності (списування і т. п.), недоброрядної поведінки в аудиторії і т. п. викладач пропонує студенту (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p>	
<p>8. Рекомендована література (основна)</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. Навчальний посібник. – Львів: Літопис, 2016. 2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – Київ: Генеза, 1996. 3. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст. – Чернівці, 1999. 4. Донік О. Україна: у складі двох імперій (остання чверть XVIII – перша половина XIX ст. – Київ, 2011. 5. Скельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – Київ, 2011. 6. Скельчик С. Українофіли. Світ українських патріотів другої половини XIX століття. – Київ, 2010. 7. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). – Київ, 2007. 8. Каппелер А. Національний рух українців у Росії та Галичині: спроба порівняння // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 1. – Київ, 1992. – С. 104–119. 9. Кондратюк К. Портрети видатних українських митців XIX – початку XX ст. – Львів, 1995. 10. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – Київ, 1994. – Т. I. 11. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – Київ, 2007. 12. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів; авторизований пер. з англ. Е. Гийдель, С. Грачова, Н. Кушко, О. Сидорчук. – Ужгород, 2012. 13. Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття: монографія. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2012. 14. Райківський І. Ідея української соборності в південноукраїнській Галичині (XIX – початок XX століття). – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2016. 15. Райківський І. Концептуальні засади українського національного відродження XIX століття // Вісник Прикарпатського університету. Історія. – Івано-Франківськ, 2007. – Вип. XII–XIII. – С. 3–14; Івано-Франківськ, 2008. – Вип. XIV. – С. 3–17. 16. Реєнт О. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). – Київ, 2003. 17. Рибалка І. Історія України. Част. 2: Від початку XIX ст. до лютого 1917 року. – Харків, 1997. 	

18. Рибалка І. Історія України: підр. для іст. фак. вищих навч. закладів. Ч. 2: Від початку ХІХ ст. до лютого 1917 року. Харків: Основа, 1997.
19. Сарбей В. Національне відродження України // Серія: Україна крізь віки. – Київ, 1999. – Т. 9.
20. Сарбей В. Національне відродження України // Україна крізь віки. У 15-ти т. – Т. 9. Київ : Видавничий дім “Альтернативи”, 1999.
21. Світленко С. Світ модерної України кінця ХVІІІ – початку ХХ століття: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ, 2007.
22. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у ХІХ столітті). – Львів, 2003.

Більш детальний список рекомендованої літератури (основної і додаткової) є в текстах кожної лекції на сайті дистанційного навчання та в планах семінарських занять.

Викладач завідувач кафедри історії України і методики викладання історії,
доктор історичних наук, професор Райківський І.Я.

Програмові вимоги на екзамен з історії України (XIX – початку XX ст.)

(6 семестр)

Кінець XVIII – перша половина XIX ст. (модуль 1)

1. Остаточна ліквідація царизмом автономного статусу на Лівобережній і Слобідській Україні в 60–80-х рр. XVIII ст.
2. Скасування Запорозької Січі. Запорізькі козаки на нових землях у кінці XVIII – XIX ст.
3. Колонізація степових просторів Південної України – Північного Причорномор'я і Приазов'я.
4. Поділи Речі Посполитої останньої третини XVIII ст. та їх вплив на політичне становище етнічних українських земель. Зміст поняття “українське XIX століття” в науковій літературі.
5. Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Російської та Австрійської імперій у кінці XVIII – на початку XX ст.
6. Національна (етнічна) і соціальна структура населення України під імперською владою Росії та Австрії.
7. Російське самодержавство як політична система на Наддніпрянській Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст.
8. Організація австрійської державної влади на західноукраїнських землях наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II.
9. Ідейні витоки і зміст українського національного відродження кінця XVIII – початку XX ст. Методологічні дискусії у висвітленні становлення модерної української нації.
10. Загальна періодизація українського відродження (модерного націотворення) кінця XVIII – початку XX ст.

11. Центри українського національного руху під імперською владою Росії та Австрії в кінці XVIII – першій половині XIX ст.

12. Народознавчі дослідження з української історії, фольклористики і мовознавства на підросійській Україні першої половини XIX ст.

13. Роль нової української літератури в національно-культурному відродженні на підросійській Україні.

14. Наукова стадія в національному відродженні (модерному націотворенні) Галичини в перші десятиліття XIX ст.

15. Внесок “Руської трійці” в розвиток народознавства і нової української літератури. Послідовники “Трійці” в Галичині в 1840-х рр.

16. Особливості національно-культурного відродження на Закарпатті й Буковині в першій половині XIX ст.

17. “Українське питання” в баченні російської та австрійської влади і громадськості кінця XVIII – першої половини XIX ст.

18. Україна в завойовницьких планах Наполеона I та ставлення до нього верхівки українського суспільства.

19. Воєнні дії 1812 р. на території України. Формування козацького і земського ополчення.

20. Українці на фронтах бойових дій та в партизанській війні проти французької армії (1812–1814 рр.).

21. Репресії російського царизму щодо українців-учасників війни. Режим аракчєєвщини. Військові поселення.

22. Особливості феодально-кріпосницької системи на Наддніпрянській Україні кінця XVIII – першої половини XIX ст. Зародження ринкових елементів у сільському господарстві.

23. Зародження капіталістичного виробництва в промисловості. Початок промислового перевороту.

24. Міста і внутрішня торгівля на підросійській Україні в умовах становлення ринкових відносин. Місце Наддніпрянщини в зовнішній торгівлі імперії.

25. Формування нових соціальних груп і зміни в структурі населення Наддніпрянської України першої половини

XIX ст.

26. Соціально-економічне становище західноукраїнських земель у складі Габсбурзької монархії (до 1848 р.).

27. Масова антикріпосницька боротьба на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях: причини і наслідки. Легендарні селянські ватажки. Устим Кармелюк.

28. Історичні передумови формування опозиційних рухів проти царизму і кріпосництва в Росії.

29. Масонство як релігійно-етичний рух. Масонські ложі в Україні. “Малоросійське товариство”.

30. Таємні антисамодержавні організації у військах Російської імперії: заснування, програмні вимоги, діяльність.

31. Повстанці-декабристи та Україна. Історичне значення декабристського руху.

32. Польський визвольний рух на Правобережній Україні в 1830-х рр.

33. “Українське питання” в діяльності опозиційних та революційних організацій на Україні в другій половині

1810–1830-х рр.

34. Історичні передумови і чинники політизації українського національного руху в середині 1840-х рр.

35. Утворення і склад Кирило-Мефодіївського братства. Аналіз програмних документів.

36. Практична діяльність кирило-мефодіївців і репресії проти них царизму. Історичне значення товариства.

37. Тарас Шевченко і Кирило-Мефодіївське братство. Значення творчості Т. Шевченка в українському національному русі.

38. Ідейні передумови революції 1848 р. в Галичині. Український національний рух в оцінці Василя Подолинського.

39. Політичне відродження галицьких русинів-українців у 1848 р. та польсько-українська конфронтація. Головна руська рада. “Руський собор”.

40. Здобутки галицьких русинів-українців у культурно-освітній діяльності періоду “весни народів” 1848–1849 рр.
41. Особливості національного руху на Буковині й Закарпатті в 1848–1849 рр.
42. Селянський рух і скасування панщини на західноукраїнських землях під час революції 1848–1849 рр.
43. Листопадове збройне повстання у Львові 1848 р. і наступ урядової реакції. Історичне значення революції в українському національному русі.
44. Європейська демократична революція 1848–1849 рр. та підвладна Російській імперії Наддніпрянська Україна.
45. Передумови, привід і початок Кримської (Східної) війни 1853–1856 рр. Напад англо-французького флоту на Одесу.
46. Воєнні дії в Криму та оборона Севастополя під час Кримської (Східної) війни 1853–1856 рр. Поразка Російської імперії.
47. Піднесення антикріпосницького селянського руху під час Кримської війни.
48. Загальна характеристика розвитку української культури в першій половині XIX ст. Стан освіти і науки на українських землях у складі Російської та Австрійської імперій.
49. Музичне, театральне й образотворче мистецтво на українських землях першої половини XIX ст.
50. Традиційно-побутова культура і звичаї українського народу в першій половині XIX ст.
51. Роль Церкви й духівництва в українському національному відродженні першої половини XIX ст.
52. Україна XIX століття в уявленнях чужинців – німців, французів, англійців та ін.

53. Уявлення російських науковців, громадських діячів і мандрівників про Україну-“Малоросію” першої половини XIX ст.

54. Повсякденне життя українських селян, міських жителів та інтелігенції в XIX ст: загальні особливості.

Друга половина XIX – початок XX ст. (модуль 2)

55. Причини і передумови скасування кріпосного права на Наддніпрянській Україні.

56. Законодавчі акти аграрної реформи в Росії 1861 р. та особливості проведення її на українських землях.

57. Реформи адміністративно-політичного управління 1860–1870-х рр. (судова, земська, міська, військова, фінансова, освітня, цензурна), їх вплив на соціально-економічне і політичне становище України.

58. Загальна характеристика промислового перевороту на підросійській Україні. Розвиток фабрично-заводської промисловості на Наддніпрянській Україні в 60–90-х рр. XIX ст.

59. Будівництво залізниць як чинника модернізації економіки. Розвиток залізничного і водного транспорту на Наддніпрянщині в 60–90-х рр. XIX ст.

60. Капіталістична еволюція сільського господарства Наддніпрянщини в пореформений період XIX ст. (після 1861 р.).

61. Міста і торгівля на підросійській Україні в 1860–1890-х рр. Місце Наддніпрянщини в зовнішній торгівлі Російської імперії.

62. Зростання населення Наддніпрянщини і зміни в його соціальній та національній (етнічній) структурі.

63. Розвиток фабрично-заводської промисловості на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини другої половини XIX ст.

64. Капіталістична еволюція сільського господарства Галичини, Буковини і Закарпаття в другій половині XIX ст.

Початок масової еміграції селян.

65. Міста, торгівля і транспорт на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст. Зміни в структурі населення.

66. Соціальна боротьба проти залишків кріпосництва і капіталістичної експлуатації на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях у пореформений період XIX ст. (після ліквідації кріпацтва).

67. Передумови і створення українських гуртків-громад на Наддніпрянщині в кінці 1850-х – на початку 1860-х рр.

Хлопоманство.

68. Антиукраїнські репресії царизму кінця 1850-х – початку 1860-х рр. Валуєвський циркуляр 1863 р.

69. Активізація українського громадівського руху в 1870-х рр. “Старі” й “молоді” громади.

70. Емський указ 1876 р. Посилення урядових репресій проти українства.

71. Культурницько-аполітична діяльність наддніпрянських громадівців-українофілів у кінці 1870-х – в 1880-х рр.

72. “Громадівський соціалізм”. Діяльність М. Драгоманова та його прихильників за кордоном.

73. Мовно-правописні дискусії в Галичині в 1850-х рр. як чинник національного самоусвідомлення західноукраїнського населення. “Азбучна війна” 1859 р.

74. Реформи внутрішнього устрою Габсбурзької монархії 1860–1870-х рр. та їх вплив на активізацію західноукраїнського національного руху.

75. Народовська (українофільська) і русофільська (москвофільська) течії в національному русі Галичини 1860–1880-х рр.

76. Діяльність українських радикалів-соціалістів у Галичині середини 1870-х – 1880-х рр.

77. Особливості українського національного руху на Буковині й Закарпатті в 1850–1880-х рр.

78. Полонофільство як ідейно-політична течія в Галичині (1848 р. – кінець XIX ст.). Формация *gente Rutheni, natione Poloni* (“русини польської нації”).

79. Польсько-українська угода (“нова ера”): підготовка, суть і наслідки (1890–1894 рр.).

80. Ідейна боротьба навколо “нової ери” – каталізатор політизації українського національного руху в першій половині 1890-х рр. Утворення і діяльність РУРП.

81. “Україна *ingredita*” Ю.Бачинського (1895 р.). Утвердження ідеї української політичної незалежності в суспільній думці Галичини другої половини 90-х рр. XIX – початку XX ст.

82. Виникнення і діяльність перших українських політичних партій у Галичині на зламі XIX–XX ст.

83. Особливості політизації українського національного руху на Буковині й Закарпатті в кінці XIX – на початку XX ст.

84. Загальні умови політизації національного руху на Наддніпрянщині на зламі XIX–XX ст. Ліберальна діяльність українських земців в останній третині XIX – на початку XX ст.

85. “Братство тарасівців” – перехідна сходинка від просвітницького до політичного етапу національного відродження.

86. Активізація східноукраїнського громадського руху в 1890-і рр. Загальна українська організація (Загальна українська безпартійна демократична організація).

87. Утворення і діяльність Революційної української партії на початку XX ст. “Самостійна Україна” М.Міхновського (1900 р.).

88. Виникнення перших українських партій і формування партійно-політичної системи на Наддніпрянщині (до 1905 р.).

89. Росіяни на Наддніпрянщині. Опозиційна діяльність російських революційних народників (1870-і – початок 1880-х рр.) і марксистів – соціал-демократів (більшовиків і меншовиків, кінець XIX – початок XX ст.).

90. Відгуки Січневого 1863 р. польського повстання на Правобережній Україні і репресії царизму. Образ України (“Русі) й українця (“русина”) в польській громадсько-політичній думці і літературній традиції XIX ст.

91. Галичина в контексті загальнопольського національного питання. “Українська програма” в ідеології і діяльності польських політичних сил у Галичині.

92. Розселення, соціально-економічне становище, громадсько-політичне і культурне життя євреїв під владою Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. Сіонізм.

93. Демографічна характеристика, правовий статус неслов’янського населення України: німецькі колоністи, румунці Буковини та угорці Закарпаття, кримські татари на Півдні. Кримсько-татарське національне відродження XIX ст.

94. Передумови і початок Першої російської революції 1905–1907 рр. Розгортання соціальної боротьби на Україні.

95. Піднесення українського національно-культурного руху в Російській імперії в кінці 1905 р. – середині 1907 р.

96. Діяльність українських політичних партій на Наддніпрянщині під час революції. Початки парламентської діяльності східних українців.

97. Український національний рух в умовах пореволюційної реакції в 1907–1914 рр.

98. Столипінська аграрна реформа. Соціально-економічне і політичне становище Наддніпрянщини напередодні Першої світової війни.

99. Активізація партійно-політичного руху і загострення українсько-польських взаємин у Галичині на початку ХХ ст. Боротьба за загальне виборче право та український університет.

100. Розбудова культурно-освітніх, економічних і спортивних організацій галицьких українців, їх роль у національно-визвольній боротьбі на початку ХХ ст. (до 1914 р.). Січовий рух.

101. Українські депутати в австрійському парламенті та Галицькому і Буковинському крайових сеймах на початку ХХ ст.

102. Соціально-економічне становище населення західноукраїнських земель у Габсбурзькій монархії на початку ХХ ст.

103. Загальні умови розвитку української культури під владою Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

104. Початкова, середня і вища освіта на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

105. Розвиток гуманітарної і природничої науки на українських землях у складі Росії та Австро-Угорщини в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

106. Українська художня література, драматургія і театр у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

107. Музичне, монументальне й образотворче мистецтво України в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.

108. Церковно-релігійне життя на Наддніпрянщині та західноукраїнських землях другої половини ХІХ – початку ХХ ст.